N°. 134. A°. 1859.

DINGSDAG 7 JUNIJ.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau : Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . ƒ 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJBLAD.

BUITENLAND.

LONDEN den 4 Junij.

Koningin Victoria zal de Parlementszitting in persoon openen.

Prinses Frederik Willem van Pruissen verliet donderdag middag het paleis van Buckingham, om naar Pruissen terug te keeren. H. M. en de Prins Gemaal deden haar tot Gravesend uitgeleide, waar zij zich aan boord van het Koninklijk jagt Victoria and Albert inscheepte. Ofschoon het bezoek der Prinses een uitsluitend huiselijk karakter had, weshalve alle openbare feestelijke eerbetooningen vermeden werden, liet de bevolking nogtans geene gelegenheid voorbij gaan om haar blijken van genegenheid en eerbied te geven.

— De zending van lord Elliot naar Napels, om den nieuwen Koning geluk met zijne troonbeklimming te wenschen, wordt door den Times toegejuicht en zal, volgens dat blad, veel tot herstelling der diplomatieke betrekkingen met de Beide Siciliën toebrengen, welk Land dus niet langer, zoo als Rome, het ongerief gevoelen zal van geen Vertegenwoordiger van het Rijk te bezitten dat meer dan eenig ander voor de onafhankelijkheid van Italië gedaan heeft.

— Gisteren avond woonde lord Elgin een maaltijd bij, door den Lord Maire van Londen aan de leden der regterlijke magt en anderen gegeven. Zij die verwacht hadden een uitvoerig verslag der verrigtingen en ontmoetingen van dien diplomaat in China en elders te vernemen, zagen zich wel eenigermate te leur gesteld, naardien hij slechts zeer kort sprak, maar wat hij zeide was daarom niet minder belangrijk. Daaruit bleek toch dat men zich hier te Lande geen te overdreven denkbeeld van de gunstige gevolgen zijner zending en van het verdrag van Tient-tsing gevormd heeft, maar Zijn Lordschap waarschuwde echter de handelswereld dat zij, na hetgene de diplomatie verrigt heeft, nu niet stil moet zitten, want dat het werk der handelaars en fabriekanten nu aanvangt, waar dat der diplomatie eindigt. In de verafgelegen Keizerrijken China en Japan vindt men eene zoo talrijke bevolking dat zij alleen de fabriekaten van geheel Europa zou kunnen bezigen. China alleen telt vierhonderd millioen inwoners en de oude slagboomen die deze van hunne medemenschen afscheidden zijn geheel uit den weg geruimd. Dit groote werk der staatkunde moet, zeide hij, niet ijdel blijven, maar de uitbreiding des Britschen handels en der Britsche beschaving ten gevolge hebben.

— De Times gelooft niet dat de Liberalen met zekerheid op de meerderheid zullen kunnen rekenen, wanneer een amendement op de troonrede wordt voorgeslagen, uit hoofde zoovele dusgenaamde onafhankelijke leden zich daaronder bevinden, wier luimen niet vooraf te berekenen zijn. In elk geval zou de meerderheid slechts zeer gering wezen, en daarom raadt de Times de Oppositie aan geen te vroegen aanval te wagen, maar liever te wachten tot dat de Ministeriële partij door de teleurgestelde verwachtingen harer aanhangers en andere oorzaken verzwakt zal zijn.

Men betwijfelt echter of de Liberalen, inzonderheid de Whigs, met lord J. Russell aan het hoofd, dezen raad zullen opvolgen. Althans tegen maandag is eene groote bijeenkomst der Liberale leden in Willis Rooms alhier belegd, de oproeping waartoe door lord Palmerston, lord Russell, den markies van Hartington, de heeren Sidney Herbert, Milner Gibson, G. Bing, F. T. Baring, E. Ellice, Headlam enz. is onderteekend. De Globe acht het hoogst wenschelijk dat de Natie wete door wie en volgens welke beginselen het Land bestuurd zal worden en dat zulks door het Lagerhuis worde uitgemaakt. Bezitten de tegenwoordige Ministers het vertrouwen dat hunne aanhangers [illegible] toeschrijven, dan kunnen zij niet anders dan er bij [illegible] dat ten spoedigste daarvan blijke; zijn zij daar[illegible] zoowel in het Lagerhuis als bij de Natie, in de minderheid, dan moeten zij zelve verlangen ten spoedigste van de verantwoordelijkheid te worden ontheven. Wat de bijeenkomst van maandag betreft, de Globe gelooft dat de grootste eenstemmigheid daar heerschen zal.

De Morning Herald verzekert dat het Ministerie drie plaatsen in het Kabinet aan den heer Bright en twee andere radikalen zou hebben aangeboden.

— Al de heden uitgekomen weekbladen verheffen eenparig hunne stem tegen het in vele oorden van Duitschland opgegaan krijgsgeschrei.

— Volgens berigt uit Buenos-Ayres van 27 april zag men daar een aanval van den generaal Urquiza te gemoet.

— Volgens telegrafisch berigt uit Bombay bleven onze troepen op de grenzen van Oude alle kleine benden opstandelingen nazetten en hadden verscheiden daarvan zich overgegeven. De laatste brigade der troepen in Centraal Indië, die Tantia Topee onderworpen hebben, is opgebroken en heeft hare kantonnementen weder betrokken. De Indische Regering heeft, nevens andere finantiële maatregelen, de uitgifte van schatkistbiljetten aangekondigd.

PARIJS den 5 Junij.
(Particuliere Correspondentie.)

Op het oogenblik dat ik de pen opvatte om mijn brief aan u te beginnen, ontving ik mededeeling eener depêche, aan de Keizerin door den Keizer van Magenta afgezonden. Volgens die depêche hebben de Geallieerden gisteren nabij genoemde plaats eene groote zege behaald; vijfduizend gevangenen zijn in onze handen gevallen; vijftien duizend vijanden zijn gedood of gewond. Van de door ons geleden verliezen meldt de depêche niets, doch iemand, die mij mededeeling deed van de depêche vóór dat die in de straten dezer hoofdstad was aangeslagen en dien ik allezins goed ingelicht acht, zeide mij, dat 6000 der onzen buiten gevecht zijn gesteld. De Geallieerden rigten zich naar Milaan, van waar zij nu niet meer dan drie marschdagen zijn verwijderd; overmorgen zullen zij daar ongetwijfeld kunnen binnenrukken. Daarmede zal de eerste phase van den oorlog zijn afgeloopen.

Ik meen uwe aandacht te moeten vestigen op een schrijven uit Berlijn, voorkomende in het diplomatieke dagblad le Courier du Dimanche, waarin gesproken wordt over geheimzinnige onderhandelingen tusschen Pruissen en Engeland. Deze twee Mogendheden schijnen in Europa de rol van bemiddelaarsters te willen spelen. De briefschrijver zegt, dat de beide Mogendheden het onderling eens zijn over de grondslagen der onderhandelingen en dat men die aan Frankrijk kenbaar zal maken na het behalen eener groote overwinning of wanneer de Franschen Milaan zullen zijn binnengerukt. Het gedeelte van den brief, waarin gewag wordt gemaakt van de punten van onderhandeling, luidt dus:

„ Deze punten kunnen, behoudens daarin door den loop der gebeurtenissen te maken wijzigingen, tot het volgende worden zamengevat:

„ 1°. het feit (de behaalde overwinning of het binnentrekken der Franschen te Milaan) zou door Europa moeten worden aangenomen als punt van uitgang voor de deliberatien van een Congres of als basis van den aanstaanden vrede.

„ 2°, het behalen eener groote overwinning door de Fransch-Sardinische krijgsmagt op de Oostenrijksche legers of het binnentrekken van Milaan, gesteund door de demonstratien der Italiaansche bevolkingen welke reeds hebben plaats gehad of plaats zullen kunnen hebben, zou door Europa worden beschouwd als een overtuigend bewijs van de blijkbare afkeuring niet alleen der in de laatste jaren door het Weener Kabinet in het Italiaansche schiereiland gevolgde staatkunde, maar ook van het bezit van grondgebied in het Lombardo-Venetiaansche Rijk door het huis van Habsburg Lotharingen.

„ 3°, zouden de onzijdige Europesche Mogendheden, uitgaande van de twee hierboven aangegeven gezigtspunten, bij de oorlogvoerende partijen tusschen beide komen en hun een wapenstilstand verzoeken, gedurende welken zich een Congres zou vereenigen.

„ 4°, de herstelling der rampen, waaronder Italië heeft geleden en die den oorlog hebben veroorzaakt; het daarstellen van het Staten-evenwigt op het Schiereiland; het verzoenen van den eerbied aan de tractaten verschuldigd met de later ontstane behoeften en regten; het handhaven van behoudende beginselen gepaard aan de onvermijdelijke voldoening, welke aan het nationale streven behoort geschonken te worden; het ontzien, eindelijk, van zekere belangen en gevoelige zijden der Mogendheden; — ziedaar de taak welke het Congres zich zelf ter vervulling zou opleggen.

„ 5°, om er in te slagen, zou de uitbreiding van het Sardinische grondgebied als noodzakelijk worden erkend, zoowel uit een strategisch als uit een politiek en economisch oogpunt, en ten dien einde zou men de hertogdommen Parma en Modena, met bijvoeging van Piacenza, bij Sardinië inlijven.

„ 6°, zou men trachten om Hertog Robert, zoon van de Hertogin van Parma, op den troon van Toscane te plaatsen.

„ 7°, zou het Lombardo-Venetiaansche Koningrijk in de toekomst een afzonderlijken Staat uitmaken, gescheiden van de Oostenrijksche monarchie. Door den Aartshertog Maximiliaan zou het echter met het Huis van Habsburg Lotharingen in betrekking staan, daar hij en zijne nakomelingschap tot den troon van het Lombardo-Venetiaansche Koningrijk zou worden geroepen. Wanneer het geslacht van den Aartshertog Maximiliaan mogt uitsterven, zou een andere Aartshertog tot den Lombardo-Venetiaanschen troon geroepen worden, zoodat dit Koningrijk als een leen aan de Kroon van Habsburg Lotharingen zou gehecht blijven.

„ Dit punt evenwel blijft nog eenige onzekerheid opleveren. Engeland en Pruissen zouden het met zich zelf nog niet eens zijn. Zij zouden, bij gebrek aan beter, niet geheel vreemd zijn van het denkbeeld om, in geval Keizer Napoleon weigeren mogt zich met deze voorwaarde te vereenigen, over het roepen van den Prins van Leuchtenberg tot den Lombardo-Venetiaanschen troon te beraadslagen. Deze Vorst zou, door de banden welke hem gelijkelijk aan Duitschland en aan de Keizerlijke familiën van Rusland en Frankrijk verbinden, meer dan eene kans tot onderling verstand tusschen de Mogendheden aanbieden.

„ 8°. De Paus zou zijne tegenwoordige Staten behouden, even als de Koning van Napels, maar politieke en administratieve hervormingen zouden gebragt worden in hunne Staatsinstellingen, ten einde deze in overeenstemming te brengen met die, welke aan het overige gedeelte van Italië zouden geschonken zijn."

Het is blijkbaar dat Engeland de overwinning van de Geallieerden wil belemmeren; het is nog altijd dezelfde politiek, die naijverig is op onzen invloed en die vreest het Italiaansche volk eene plaats onder de andere natiën te zien innemen. Pruissen van zijne zijde zou er in een dubbel opzigt bij winnen. Oostenrijk zou verzwakt worden en tegelijkertijd zou de Oostenrijksche partij in Duitschland aan Pruissen geen verwijt kunnen rigten van de nationale zaak verloochend te hebben. Intusschen kan ik u verzekeren dat de grondslagen der onderhandelingen, waarover werkelijk is beraadslaagd door de Anglo-Pruissische diplomatie, door Frankrijk niet zullen aangenomen worden. Ik zal u zelfs meer zeggen; in de officiële kringen wordt verzekerd dat de Keizer besloten is, des gevorderd, tot Weenen door te dringen en den vrede voor te schrijven in de hoofdstad van Oostenrijk, zoo het mogt blijken dat het niet mogelijk is de Oostenrijkers in Italië zelf te dwingen zich aan de voorwaarden te onderwerpen, welke men zal stellen.

Gij zult misschien mij tegenwerpen dat ik reeds spreek alsof de Oostenrijksche legers vernield waren. Dat komt omdat hier door niemand de geringste twijfel wordt gevoed omtrent den uitslag der worsteling in Italië. Behalve dat het aantal Fransche soldaten in Italië grooter is dan men denkt (daar zijn er omstreeks 300.000) bezit het Fransche leger eene algemeen erkende personele en morele superioriteit. De krijgsgevangen officieren van het Oostenrijksche leger hebben het huns ondanks moeten erkennen.

Wat het leger van den maarschalk Pelissier betreft, wees verzekerd dat het geene enkele offensieve beweging zal maken, maar dat het voorbereid is op elke eventualiteit; de grenzen aan den Rijnkant worden met de meeste zorg bewaakt.

— De heden middag alhier in de straten der hoofdstad aangeslagen depêche luidt dus:

„ De Keizer aan de Keizerin.

„ Novara, zaturdag.

„ Wij zijn de brug van Magenta ten half twaalf ure overgetrokken.

„ Wij hebben eene groote overwinning behaald.

„ 5000 gevangenen zijn in onze handen gevallen. De vijand telt 15.000 dooden of gewonden.

„ De bijzonderheden nader."

— Men heeft opgemerkt dat de Ministerraad, welke gisteren op het paleis der Tuilerien door de Keizerin werd gepresideerd, van 2 tot 5 ure in den namiddag heeft geduurd.

— De maarschalk Pélissier, Hertog van Malakoff, is gisteren avond met zijne echtgenoot naar Nancy vertrokken. Een eerewaggon was ter zijner beschikking gesteld en bij zijn vertrek werd hem aan het stationsgebouw door een aantal personen een vaarwel toegebragt.

— Het Regeringsblad deelt heden morgen de gisteren ter Beurs aangeslagen depêche mede [reeds in ons vorig N.° opgenomen] nopens het overtrekken van ons leger over de Tessino en voegt daarbij, dat gedurende de militaire operatien in Italië het hoofdkwartier niet altijd in de nabijheid van den telegraaf geplaatst zal zijn, waardoor de tijdingen minder geregeld kunnen worden afgezonden. Het blad grondt hierop de waarschuwing, dat men, bij het ontbreken van officiële mededeelingen, op zijne hoede moet zijn tegen berigten, uit welke bron die ook afkomstig mogen zijn.

— Verscheiden officieren van het Fransche leger hebben last gegeven de voor hen bestemde brieven naar Milaan te zenden, zoo zeker waren zij die oude hoofdstad van Lombardije binnen weinige dagen te zullen binnentrekken.

— De baron Gros is te Marseille aangekomen.

— Omtrent het binnenrukken van Novara door den generaal Niel wordt aan het Journal des Débats den 2 junij uit Novara het navolgende geschreven:

„ Zie hier met enkele woorden de geschiedenis der verovering van Novara. De generaal Niel, die bevel had ontvangen het met zijn legercorps te bezetten, ontmoette gisteren morgen eene voorhoede van 2 a 300 man, die met vier stukken geschut de oevers van de Agogna verdedigden.

Het 15de bataillon jagers te voet krijgt bevel om de positie met de bajonet te veroveren. Het snelt vooruit; de stukken worden niet afgeschoten, de Oostenrijkers gaan op de vlugt en vergeten ze met zich te voeren en de stroom is gepasseerd. Verder te Novara stonden twee stukken in batterij bij de poort van Milaan, onder bewaking van 3 a 400 man. Op het gezigt der Franschen besluiten deze vuur te geven, maar ..... slechts eenmaal en daarna trekken zij af, al wederom hun geschut achterlatende. Dat waren reeds zes kanonnen. Een bewoner van Novara vervoegde zich nu bij den generaal Niel en verwittigde dezen dat de Oostenrijkers het kerkhof bezet hielden met ongeveer 300 man en twee vuurmonden. Men rukte voorwaarts en tien minuten later waren de twee stukken genomen en de 300 man krijgsgevangen, daar zij elkander wederkeerig niet hadden beschermd.

Dit maakte in het geheel acht stukken geschut.

Onder de gekwetsten welke gisteren te Vercelli werden aangebragt, was ook een jong mensch van 22 jaren, die zijne studien geheel te Parijs heeft gemaakt, waar hij 5 a 6 jaren doorbragt. Hij had deel genomen aan het gevecht bij Confienza. Op het gezigt van de Zouaven, die met de bajonet op hem instormden, had hij geroepen: „ Kameraads! het zijn de Zouaven, wij zijn verloren!" Een oogenblik later viel hij en zijne kameraden merkten dat hij de waarheid had gesproken.

Een Oostenrijksch officier, die gisteren aan het spoorwegstation dineerde, vertelde dat de generaal Jellachich, verbaasd door het gezigt van die soldaten welke tegen de kogels inliepen, had uitgeroepen: „ dat zijn geen menschen, dat zijn tijgers," en half luide voegde hij er bij: „ men had het mij gezegd, maar ik geloofde het niet."

— De Koning van Sardinië heeft zich in een vroeger gevecht zoo zeer aan het gevaar blootgesteld, dat een kanonskogel, welke den kapitein van den staf Ferresi een been deed verliezen, op vier passen van Z. M. nederviel.

— Onlangs van Gibraltar gekomen personen zeggen, dat buitengewone maatregelen genomen worden om de vestingwerken der plaats te versterken.

— Berigten uit Madrid van den 3 dezer melden, dat de Cortes dien dag gesloten zijn. Er werden oorlogschepen naar Genua gezonden, om ter beschikking te zijn van de Spaansche agenten. HH. MM. hadden den Prins van Wallis uitgenoodigd naar Aranjuez te komen, doch de Prins had, onder betuiging zijner erkentelijkheid, de uitnoodiging afgeslagen. Den 2den had de inwijding plaats gehad van den spoorweg van Guadalajarra, waarbij toasten waren gebragt aan Keizerin Eugénie.

KEULEN den 5 Junij.

Gisteren morgen ten vijf ure kwam Prinses Frederik Willem van Pruissen hier aan, werd aan het station verwelkomd, gebruikte daar het ontbijt, begaf zich toen naar Deutz en zette ten half zeven ure hare reis langs den Keulsch-Mindener spoorweg voort. Reeds eergisteren was H. K. H. hier te gemoet gezien, maar de stoomboot op welke zij zich bevond was in de monding der Schelde op eene zandbank geraakt, en men moest den vloed afwachten om die weder vlot te krijgen. Bij hare aankomst te Antwerpen werd zij door den Pruissischen Gezant te Brussel en verschillende autoriteiten ontvangen. Eenige leden der Koninklijk Belgische Familie deden haar tot Tirlemont uitgeleide.

De Prinses heeft op hare terugreis nog een kortstondig bezoek aan het Hannoversche Hof afgelegd en werd eerst eergisteren avond laat te Berlijn terug verwacht. Prins Frederik Willem is zijne Gemalin tot Potsdam tegemoet gereisd.

— Volgens nadere berigten is het twijfelachtig geworden of de Russische Keizerin-Moeder Berlijn dit jaar wel bezoeken zal.

— Aan eene beschouwing der bekende redenering van den Times over de hevige artikelen van sommige Zuid-Duitsche dagbladen hecht de Köllnische Zeitung de verblijdende opmerking dat men in vele oorden van Duitschland reeds tot meer kalme bezinning komt en hoe de zienswijze derzulken schijnt te zullen zegepralen die de gevaren welke Duitschland dreigen evenmin overdrijven als miskennen. De Engelschen, voegt het blad er bij, mogen er zich echter niet te veel op verheffen dat zij de zaken van den beginne af beter hebben ingezien. Zij zijn toch wel door geene oorlogskoorts, maar nogtans door die der vrees voor eene landing aangetast geweest, welke dit goede gevolg gehad heeft dat zij beter dan vroeger voor de verdediging des Lands gezorgd hebben.

— Aan de muitzieke beweging, laatstleden woensdag te Berlijn ontstaan, hebben slechts zeer weinig werkelijke arbeidslieden, daarentegen zeer vele arbeidschuwen en ledigloopers deelgenomen.

— In de Saksische Eerste Kamer had vrijdag eene staatkundige redewisseling plaats, die drie uren duurde en in welke de Staatsminister Beutz de gronden der Regeringspolitiek ontwikkelde. Al de redenaars spraken in een Duitsch nationalen, jegens Frankrijk vijandigen zin. Den Minister van Oorlog werd eenstemmig dank gebragt voor de omzigtige wijze op welke hij het leger had toegerust.

— Aan een Weener dagblad wordt den 3 junij uit Napels gemeld dat de ter aarde bestelling des Konings van Napels, Ferdinand II, in de beste orde en rustig is afgeloopen, en dat alles wat van tweedragt tusschen de leden der Koninklijke Familie gezegd is louter verzinsels zijn. In Napels en Sicilië heerscht, volgens dat berigt, de grootste rust.

— Uit Triest meldt men den 3 dezer dat twee naar Venetië bestemde schepen, een Engelsch en een Noord-Amerikaansch, den 1 dezer afgewezen zijn en dat zij, onder het verder zeilen, tusschen de 15 en 20 kanonschoten gehoord hebben.

PER TELEGRAAF.

PARIJS den 6 Junij.

NADERE BIJZONDERHEDEN omtrent den Slag, Zaturdag den 4 Junij tusschen de Geallieerden en de Oostenrijkers nabij Magenta geleverd.

Heden morgen zijn alhier de volgende door den Keizer aan de Keizerin gerigte depêches bekend geworden:

MAGENTA den 5 Junij.
(des morgens.)

Gisteren had het leger der Geallieerden bevel ontvangen naar Milaan op te rukken. Toen men de bruggen van Turbigo overgetrokken was, vertoonde de vijand zich in grooten getale en vonden wij een krachtigen tegenstand.

De Keizerlijke garde wederstond alleen den schok twee uren lang.

Middelerwijl maakte de generaal Mac-Mahon zich van Magenta meester.

Na bloedige gevechten bragten wij overal den vijand tot wijken.

2000 der onzen werden buiten gevecht gesteld.

De vijand telde 15.000 dooden en gewonden. 5.000 der zijnen werden krijgsgevangen gemaakt.

Des avonds.

Heden heeft het leger rust gehouden.

De uitkomst van den slag bij Magenta kan nu met meer juistheid als volgt worden opgegeven:

20.000 Oostenrijkers buiten gevecht gesteld, 7000 Oostenrijkers krijgsgevangen gemaakt, 3 stukken geschut en 2 vaandels op de Oostenrijkers bemagtigd.

Ons verlies bedraagt 3000 dooden en gekwetsten, terwijl 1 kanon door den vijand is bemagtigd.

Magenta, bij welke plaats deze bloedige slag werd geleverd, is op zeer korten afstand van Milaan gelegen.

WEENEN den 6 Junij.

Een alhier ontvangen officieel berigt uit Verona, gedagteekend den 5 dezer, luidt als volgt:

Gisteren morgen is te Magenta een heete strijd aangevangen. De vijand was in grooten getale de Tessino overgetrokken tegenover de troepen van het eerste en tweede legerkorps. Met afwisselend geluk duurde

de slag tot den nacht voort. Bijzonderheden ontbreken, daar de strijd heden voortgezet wordt, maar ooggetuigen verzekeren, dat de troepen juichende in het vuur gingen, eene volharding en dapperheid aan den dag legden en heldendaden verrigtten het Keizerlijk leger waardig.

Door den generaal Giulay is aan de bevoegde magt bevel gezonden Milaan, uit hoofde van het zwakke garnizoen in die stad, met uitzondering echter van het kasteel, te ontruimen. Milaan is rustig.

PARIJS den 6 Junij (*des namiddags.*)

Opstand te Milaan.

Zoo even is hier de volgende depêche ontvangen en ter Beurs bekend gemaakt:

„ ***De Keizer aan de Keizerin.***

„ Hoofdkwartier 6 junij, des morgens ten 8 ure.

„ Milaan is in opstand.

„ De Oostenrijkers zijn die stad en het kasteel uit gevlugt, met achterlating van hun geschut en de krijgskas.

„ Wij zijn met krijgsgevangenen overladen.

„ 12.000 geweren bevinden zich onder onzen buit."

LONDEN den 6 Junij.

De Daily News deelt mede, dat den heer James eene zending naar Weenen is opgedragen.

Volgens de Morning Star verlaat Kossuth aanstaanden dingsdag deze hoofdstad met driehonderd Hongaren, en had hij een onderhoud met den Graaf de Persigny gehad.

Wegens het overlijden des Konings van Napels heeft het Hof voor tien dagen den rouw aangenomen.

Het stoffelijk overschot van den bij Waterloo gesneuvelden generaal Pictons is heden naar de St. Pauls-kerk overgebragt, waar de helden des Vaderlands rusten.

TURIJN den 5 Junij.

Het officieel bulletin meldt heden, dat de Geallieerden vrijdag de Tessino op verschillende punten zijn overgetrokken, waarbij men slaags is geweest te Turbigo, op den linkeroever van de rivier.

De vijand heeft Lomellino ontruimd. Vrijdag heeft de generaal Giulay zijn hoofdkwartier naar Rosate verplaatst.

BERN den 4 Junij.

Na door Garibaldi uit Varese verjaagd te zijn, hebben de Oostenrijkers zich naar Bizzagero verwijderd; te Varese hadden zij slechts eene oorlogsschatting van één millioen kunnen heffen.

De vrijwilligers van Chiavenna, Lecco en Valtelina maken zich gereed om te Stelvio den weg af te snijden welke uit Tyrol naar Italië loopt.

BERN den 5 Junij.

De Geallieerden zijn de Tessino te Turbigo overgetrokken. Gisteren bevonden zij zich te Magenta. Garibaldi heeft Como verlaten; hij trekt in de rigting van Varese tegen den generaal Urban op.

BERN den 6 Junij.

Gisteren avond stonden de voorposten van het Fransch-Sardinische leger te St. Otto nabij Milaan; het hoofdkwartier was te Magenta.

De Oostenrijkers trekken overal terug.

WEENEN den 4 Junij.

Heden morgen heeft eene plegtige processie plaats gehad, om van den Hemel de overwinning voor de Oostenrijksche wapenen af te smeeken. De ministers Bach, Thun en Toggenburg woonden deze godsdienstige plegtigheid bij. De mis werd gecelebreerd door monsignor Lucca, apostolisch nuntius te Weenen.

Het hoofdkwartier des legers bevindt zich te Abbiategrasso. Eene Oostenrijksche brigade is Modena binnengetrokken.

WEENEN den 6 Junij.

De Oesterreichischer Correspondenz zegt voor het mededeelen van bijzonderheden omtrent den definitieven uitslag van den slag van Magenta berigten uit het Oostenrijksche hoofdkwartier te zullen afwachten, doch op grond van andere geloofwaardige berigten kan dat blad mededeelen, dat het gevecht tot geen beslissenden uitslag heeft geleid en dat een nieuw treffen spoedig op handen is. Het Oostenrijksch hoofdkwartier is in den nacht van den 4 op den 5 dezer naar Abbiategrasso verlegd.

(*Latere Depêches.*)

WEENEN den 6 Junij.

Door het juist tijdig aankomen van het korps van den generaal Clam Gallas op het slagveld, hebben de Oostenrijksche troepen na een heeten strijd de zege behaald. De Fransche troepen hebben bevel ontvangen over de Tessino terug te trekken.

[Wij deelen deze in den laten avond ontvangen depêche mede zoo als die ons gewierd, ofschoon zij moeijelijk te rijmen is met de bovenstaande telegrammen uit Parijs en Weenen, tenzij in deze depêche sprake is van een later gevecht, waarin de Oostenrijkers hebben gezegepraald en dat aanleiding heeft gegeven tot den terugtogt der Geallieerden over de Tessino. Spoedig zullen wij vernemen wat hiervan is.]

PARIJS den 6 Junij.

De beurs verkeerde heden in eene zeer vaste stemming op het berigt van den te Milaan uitgebroken opstand en van de te Magenta behaalde victorie.

TURIJN den 6 Junij.

Een officieël berigt uit Coma luidt: Milaan is vrij, de stad en het kasteel zijn ontruimd, de positie van Stradella en de omliggende streken zijn door de Oostenrijkers opgegeven, de brug van Stella en de vestingwerken zijn door hen vernield. Nadere berigten nopens den slag van Magenta ontbreken nog.

COMO den 6 Junij.

De generaal Urban is naar Monza teruggetrokken. Garibaldi is naar Lecco op marsch.

LONDEN den 6 Junij.

Heden namiddag is alhier eene meeting gehouden van liberale leden van het Lagerhuis. 280 leden woonden de vergadering bij, waaronder al de leden van naam; Iersche leden en vele Radikalen waren niet aanwezig. De heeren Russell en Palmerston verklaarden zich bereid eendragtig te handelen, wie ook eerste Minister worden mogt. Vele leden voerden het woord om dit besluit toe te juichen, doch de heer Roebuck opperde twijfel ten aanzien der eendragt tusschen die beide leden. Op de vraag van den heer Bright, welke maatregelen zouden worden genomen in het belang der liberale politiek, wanneer zij aan het bewind kwamen, antwoordden de heeren Russell en Palmerston, dat bij hunne optreding de liberale politiek in den ruimsten zin zou worden toegepast. Het resultaat der gevoerde discussien was, dat morgen een amendement op het adres van antwoord zal worden voorgeslagen, strekkende om te verklaren, dat het Ministerie Derby het vertrouwen van het Huis niet geniet. — De meeting duurde nagenoeg twee uren en er werd geen president benoemd.

LONDEN den 5 Junij.

KOFFIJ gevraagd. Native 52 a 58 sh., Rio 46 a 54 sh., Domingo 50 a 54 sh. — SUIKER gevraagd; bl. Havana 30/6 a 31/. — RIJST stil. — THEE. Ord. Congo 15 d. — OLIËN. Raap- 36/6, Lijn- 28/3. — SALPETER vast. — TALK in loco 54/6 op levering 55/6. — IJZER 48/. — BOTER. Friesche 88/, Gron. 70, Zwolsche 84/, Kamper 86/. — GRANEN stil.

Ter Veemarkt waren heden aangevoerd 3690 Runderen, 197 Kalveren, 20,730 Schapen en 148 Varkens.

LIVERPOOL den 6 Junij.

KATOEN. Heden werden afgedaan 6000 b. De handel was stil.

ANTWERPEN den 6 Junij.

KOFFIJ en SUIKER vast. — GRANEN. Witte Tarwe *f* 11⅜en Roode *f* 11⅛. Rogge *f* 6¼.

BERLIJN den 6 Junij.

ROGGE per Junij/Julij 41 th.

MADRID den 4 Junij.

Spanje 1½ pc. 29.15; dito 3 pc. 39.15.

PARIJS den 6 Junij.

Frankrijk 3 pc. 63.85. Cred. Mob. 642. Spanje 1½ pc. 27½; dito Binnenl. 3 pc. 37½.

LONDEN den 6 Junij.

De 3 pc. Gecons. 93 a ⅛. Spanje 1½ pc. 28¼ a ¾; dito Buitenl. 3 pc. 40 a 41. Grenada 3¾ pc. 15 a 16; dito Uitgestelde 4½ a 5. Venezuela 4½ pc. 38½ a 39½; dito Uitgestelde 16½ a 17. Illinois Shares 56 a 57; dito Bonds 7 pc. 71½ a 72½.

WEENEN den 6 Junij.

Nationale Metalliek 5 pc. 68.75. Metall. 5 pc. 63. Wissel Londen *f* 146.50

FRANKFORT den 6 Junij.

Metalliek 5 pc. 40; dito Nationale 44¾.

ANTWERPEN den 6 Junij.

Spanje 1½ pc. 27½; dito Binnenl. 3 pc. 37½. Metall. 5 pc. 41¾; dito Nationale 5 pc. 45⅞.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 6 Junij.

HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik hebben gisteren de Duitsche godsdienstoefening onder het gehoor van ds. Kögel bijgewoond.

— Heden ochtend zeer vroegtijdig is het stoffelijk overschot van den heer L. D. Storm uit deze residentie naar Breda vervoerd.

— De advocaat-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden, mr. Karseboom, heeft heden zijne conclusie genomen in de zaak van den gepensioneerden luitenant-generaal C. A. Gunkel. Die conclusie strekte tot verwerping der aangevoerde middelen van cassatie. De uitspraak is bepaald op 22 dezer.

— Men verneemt dat niet zoo als vroeger was bepaald 12, maar 16 adspiranten tot telegrafist leerlingen zullen worden aangesteld. Zaturdag avond ll. zijn de examens daarvoor geëindigd.

— Den 18 dezer zal aan den heer v. d. Bergh, chef der commiezen van de stadsbelasting, door eene commissie uit die ambtenaren, een zilveren geschenk met toepasselijk gedicht worden aangeboden, ter gelegenheid van de zilveren bruiloft van dien heer.

— Wij vernemen dat het muziekkorps van het regem. grenadiers en jagers zich voor den tijd van 3 dagen naar Amsterdam en Utrecht zal begeven, in welke beide steden het zich achtereenvolgens zal doen hooren en wel donderdag a. s. te Amsterdam.

— Heden avond zal de Nationale Zangschool, onder directie van den heer L. J. Lefebre alhier, aan de uitspanning Willemsoord in het bosch alhier eene uitvoering houden.

— Heden had aan het Provinciaal Gouvernement van Zuidholland plaats de aanbesteding der levering van steenkolen voor de dienst van den stoomwatermolen aan den Arkelschen dam gedurende 1859. De leverantie is aangenomen door de erven U. Trip te Utrecht, voor 68¾ cent per mud.

— De berline, die in de rijtuig-fabriek van de heeren Hermans en Co. wordt vervaardigd en bestemd is voor een Oost-Indisch Vorst, zal eerstdaags eenige dagen voor het publiek ter bezigtiging worden gesteld. Het rijtuig overtreft zoo mogelijk in pracht alle vroegere van dien aard. Het is geel geschilderd; is versierd met schitterende wapenen en het onderstel gebeeldhouwd en rijk verguld. De berline rust op ijzeren veeren.

ROTTERDAM den 6 Junij.

Aanstaanden donderdag den 9 dezer, des middags ten 1½ ure, zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, waarin de volgende zaken zullen worden ter tafel gebragt: Mededeeling van ingekomen stukken; benoeming van twee commiezen-surnumerair; delibereren over het aangehouden voorstel der Plaatselijke Schoolcommissie; idem over de voorgestelde toelage aan de Inrigting voor Doofstommen-Onderwijs; idem over het voorstel omtrent den beursknecht; idem over de concept-reglementen van orde voor de Brandmeesters, Brandspuitmeesters en Geaffecteerden, en idem over het voorstel der Plaatselijke Schoolcommissie aangaande de regeling en de zorg voor het verkrijgen van het noodige hulppersoneel.

Het programma voor de uitvoering der muziek in de Officieren Societeit in het Park alhier, op woensdag den 8 junij, des avonds ten 7½ ure, luidt als volgt: 1, Marche, la Reine de Chypre, Halevy; 2, Ouverture de Concert, Kaliwoda; 3, Henriette Sontag's Polka, Neumann; 4, Bénédiction des Poignards, scène des Huguenots, Meyerbeer; 5, l'Orientale, Walze, Labitzky; 6, Die Weihe der Tone, (3de Satz) Spohr; 7, Introductie en Allegro uit Beethoven's Septuor, Hutschenruyter; 8, Fantaisie sur la Traviata, Verdy; 9. Marche van von Hamm.

Heden morgen is een reeds bejaard man, A. B., wonende in den Visschersgang in de Baan, op het Nieuwe Plein door een postwagen overreden en daardoor op vele plaatsen, voornamelijk aan den arm, verwond. Nadat door den heer chirurgijn Bosz heelkundige hulp verstrekt was, is de lijder naar het Ziekenhuis vervoerd.

Z. M. heeft — een blijk van tevredenheid willende geven aan de kommandanten der dienstdoende schutterijen te Nijmegen en te Zutphen wegens de door hen bewezene langdurige en goede diensten — goedgevonden den personelen rang van luitenant-kolonel te verleenen aan den majoor jhr. A. Snoeck, kommandant der dienstdoende schutterij te Nijmegen, en aan den majoor mr. W. J. Swaving, kommandant der dienstdoende schutterij te Zutphen.

Bij Zr. Ms. besluit is de benoeming van J. H. van Barneveld, burgemeester van Staphorst, tot secretaris dier gemeente, met Zr. Ms. goedkeuring bekrachtigd.

Z. M. heeft de navolgende pensioenen verleend: aan den gewezen administrateur bij het hospitaal der Marine te Willemsoord S. J. Roos, ten bedrage van *f* 713 'sjaars, met ingang van den 1 april 1859; aan den boekhouder bij de magazijnen der Marine te Amsterdam J. L. Le Mahieu, ten bedrage van *f* 800 'sjaars, in te gaan den 1 julij aanstaande, en aan den gewezen adjunct-commies bij de directie der Marine te Amsterdam J. Rivery, ten bedrage van *f* 764 'sjaars, met ingang van den 1 mei 1859.

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen: tot burgemeester der gemeente Blokzijl A. L. Nilant; tot burgemeester der gemeente Gramsbergen A. F. Stroink, en tot plaatsvervangend kantonregter te Groningen, jonkh. mr. J. W. J. de Marees van Swinderen, advocaat aldaar.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft bepaald: 1°, dat de verkiezing van een lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke ten gevolge van het overlijden van den heer mr. L. D. Storm in het hoofdkiesdistrict Breda moet plaats hebben, zal geschieden op dingsdag den 28 junij aanstaande, en 2°, dat, zoo eene herstemming noodig is, deze zal plaats hebben op dingsdag den 12 julij aanstaande.

Bij de mogelijkheid die er bestaat, dat de miliciens van 1855 nog tot werkelijke dienst zullen worden opgeroepen, heeft het Departement van Oorlog aan dat van Binnenlandsche Zaken te kennen gegeven, dat de vroeger verstrekte magtiging tot het des verlangd verleenen van permissie tot de buitenlandsche zeereizen aan miliciens-verlofgangers, welke vóór hunne inlijving het beroep van buitenlandsch zeevarende niet hebben uitgeoefend, en hun laatste dienstjaar zijn ingetreden, als ingetrokken moet worden beschouwd.

— Uit Oudewater wordt ons heden geschreven:

Eenige zoogenaamde polderjongens, in de nabijheid dezer gemeente werkzaam aan het uitdiepen van den IJssel, in min of meer beschonken toestand reeds gedurende den ganschen achtermiddag door de stad gekruisd hebbende, vervoegden zich gisteren avond omstreeks acht ure bij den heer M......, sigarenfabriekant alhier, om sigaren te koopen.

Deze, weigerende aan hunnen eisch te voldoen, omdat hij des zondags niet gewoon was te verkoopen, werd door drie kerels aangegrepen, tegen den grond geworpen en deerlijk mishandeld. Spoedig toegebragte hulp van ingezetenen verloste hem uit hunne handen, zonder welke de gevolgen voor den heer M...... zeker allernoodlottigst waren geweest, daar het volk, door den drank verhit, schier woedend was.

Het is der politie met behulp der ingezetenen kort daarop gelukt twee der daders in verzekerde bewaring te nemen, hetwelk echter niet dan met groote inspanning konde gelukken.

Den verderen nacht hebben, op last des Burgemeesters, dadelijk geformeerde patrouilles van ingezetenen de stad doorkruist, daar er vrees bestond, dat er pogingen in het werk gesteld zouden worden om de gearresteerden te bevrijden; gelukkig echter heeft dit geen plaats gehad en is de rust niet verder gestoord geworden.

— Door kerkvoogden en notabelen der Hervormde gemeente te Vlaardingen was eene inschrijving geopend om in eenige reparatien van het kerkgebouw aldaar te voorzien. Deze inschrijving had het gewenschte resultaat en de gemeente bragt eene som van *f* 15,000 bijeen; de Gedeputeerde Staten en de Regering betoonden eveneens hunne belangstelling in de verbetering van het kerkgebouw door aanzienlijke bijdragen. Thans verneemt men echter dat de vergadering van kerkvoogden en notabelen het onderling niet eens is kunnen worden aangaande den aard der reparatien, zoodat besloten is aan de respective inschrijvers hunne gelden terug te geven, en dus provisioneel die herstellingen geen voortgang zullen hebben.

— De gedeeltelijke verbouwing van de kerk der Doopsgezinde gemeente te Leyden, met verschillende daarmede in verband staande werkzaamheden, waarvan de aanbesteding ll. woensdag heeft plaats gehad, is aangenomen door den heer H. J. van Leeuwen aldaar, voor de som van *f* 8345.

— Gedurende de maand mei ll. zijn langs den Hollandschen spoorweg vervoerd 105,329 reizigers. De opbrengsten waren voor reizigers *f* 83,097.80, voor goederen *f* 17.932.66. Totaal *f* 101.030.46. Sedert primo januarij was het aantal reizigers 436,436 en de opbrengst wegens reizigers en goederen te zamen *f* 427.342.77½.

— Eergisteren zijn in de te Amsterdam gehouden algemeene vergadering van afgevaardigden der Maatschappij van Weldadigheid tot commissarissen met eenparige stemmen gekozen de heeren jonkh. R. O. van Andringa de Kempenaer, oud lid der Gedeputeerde Staten van Friesland, mr. P. van der Veen, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, mr. G. A. de Meester, burgemeester van Harderwijk, W. F. Heshuysen, lid van den Gemeenteraad van Amsterdam, en jonkh. mr. J. J. de la Bassecour Caan, advocaat bij den Hoogen Raad te 's Hage.

— Laatstl. vrijdag zag men te Nieuwendam eene zwerm spekvreters of glazenmakers overtrekken, komende van het noordwesten en koers zettende naar het oosten. De zwerm strekte zich ter breedte van 15 a 20 vadem uit, en de overtogt hield wel een half uur aan.

— De schietoefeningen, eergisteren morgen van het fort Kijkduin op passerende stoomschepen aangevangen, hebben goed voldaan.

— De gevangenis voor meisjes te Montfoort is thans gereed en zal eerlang door haar, naar men verneemt, ten getale van ruim 60, worden betrokken.

— Men verneemt dat de firma de Waal & Co. te IJsselstein eene gasfabriek zal oprigten. Het besluit daartoe is door den Raad dier stad goedgekeurd.

— Laatstl. vrijdag passeerde ter reede van Vlissingen het Koninklijk Engelsch stoomjagt Victoria and Albert, aan boord hebbende H. K. H. prinses Frederik Wilhelm van Pruissen, oudste dochter van H. M. de Koningin van Engeland. De Koninklijk Pruissische standaard was aan de groote top geheschen en werd door de speelbatterij der marine met een salvo van 21 schoten begroet.

— Dezer dagen zijn van Philippine naar Engeland vertrokken 11 hoogaarzen of booten, te zamen bemand met 22 personen, ten einde aldaar aan groote zeewerken, tegen hoog loon, te vletten.

— Naar men verneemt heeft het bestuur der Maatschappij tot opbeuring en leniging der behoeftigen te Breda, van wege het Departement van Oorlog, eene bestelling ontvangen van hospitaal-goederen, zullende die met den meesten spoed in het Rijks magazijn van militaire kleeding te Delft afgeleverd moeten worden.

— Uit Maastricht wordt ons, onder dagteekening van 4 dezer, het volgende gemeld:

Heden morgen ten 8¼ ure sprong de stoomketel der papierfabriek van de heeren Louest & Cie. alhier met een vervaarlijk geraas in de lucht; de machinist vond hierbij den dood en vijf personen werden daarbij zwaar gewond. Dadelijk na de ontploffing ontstond een gevaarlijke brand, doch door de dadelijk toegesnelde brandspuiten, ook die der heeren Regout, is dezelve spoedig gebluscht. Het belendende Rijksgebouw heeft ook geleden.

— Uit Kampen wordt gemeld dat het vaartuig de Hollandsche Duiker, tot het innemen van de duikerklok, die vervaardigd is in de fabriek van de heeren van Galen en Roest, aldaar is aangekomen, en zou tevens het voornemen bestaan om met dien nieuwen duikertoestel eenige proefnemingen op den IJssel, vóór die stad, te doen plaats hebben.

— Uit Meppel wordt gemeld dat het veenbranden, tot verbouwing van boekweit, thans algemeen is ten einde gebragt, en vele landen reeds bezaaid zijn, zoodat men daarvan eene goede opbrengst mag verwachten, onder verdere begunstiging van groeizaam weder.

— Het onweder, dat ll. woensdag in Groningen gewoed heeft, was vergezeld van hevigen hagel; te Winsum werd in vele tuinen en akkers eene zoodanige verwoesting aangerigt, dat veler hoop op een ruimen oogst als het ware geheel of gedeeltelijk is teleurgesteld. In verscheidene huizen is eene groote menigte glasruiten verbrijzeld en op een stuk land zijn eenige doode spreeuwen gevonden. Te Burum zijn de gersten boonenlanden zoodanig geteisterd, dat zij weder omgeploegd zullen moeten worden, om zoo mogelijk met ander graan te bezaaijen. — In de kom van het dorp Burum werden door de stukken ijs en hagel dakpannen doorboord en aan stukken geslagen.

— Bij een onweder, dat kortelings in den omtrek van Klein Freden, Hannover, losbarstte, zijn in het dorp Maensen twee zonen van één huisgezin, kinderen van een boer die in genoemd dorp woont, door den bliksem getroffen. De oudste, van 20 jaar, stond bij het weefgetouw, terwijl de jongste, oud 12 jaren, in den Bijbel zat te lezen.

— Nopens de berging uit het wrak The Lutine ontvangt men de volgende bijzonderheden: Door de verschillende duikers zijn geborgen, op 26 mei 69 Spaansche matten, 30 mei 14 dito, 31 mei 6 dito, 1 junij 75 dito, te zamen 164 Spaansche matten en eenige kleine voorwerpen van koper, lood en ijzer. Van eene opgekomen verzanding is niets bij de commissarissen bekend. Alleen is door den duiker G. Wijker, op 26 mei met hoog water gerapporteerd: niet te kunnen beseffen wat op den bodem der zee gedurende den vloed had plaats gehad, dewijl, geheel anders dan tot nu toe het geval was geweest, het water, in stede van helder, hem dik en bloeijend was voorgekomen als eene voortgestuwde massa, gelijk eene zware stormbui; een geheel vreemd natuurverschijnsel. De mand, die van het duikerschip werd nedergelaten, wilde niet zakken en bleef onbewegelijk hangen als werd die boven vastgehouden.

— Door het Admiraliteitshof te Londen is den 3 dezer de zaak behandeld der aanvaring van het Nederlandsch stoomschip Sophie met het Engelsch stoomschip William Hutt, in den morgen van 11 sept. 1857, ten gevolge waarvan de Sophie onmiddellijk gezonken is. Het Hof heeft ter gunste van het Nederl. stoomschip beslist en de William Hutt veroordeeld tot schadeloosstelling voor het totale verlies van de Sophie.

— Blijkens eene mededeeling van Zr. Ms. Consul te Genève zal te dier plaatse voortaan om de twee jaren eene kantonnale tentoonstelling van voortbrengselen der schoone kunsten plaats hebben, waarop kunstenaars van alle Natien hun werk zullen kunnen ten toon stellen. Toegelaten worden de voortbrengselen der schilderkunst (in olieverw, waterverw, pastel, miniatuur, email, porselein), der teekenkunst, der lithographie, bouwkunst, beeldhouwkunst, graveerkunst en boetseerkunst. Uitgesloten zijn: 1°, kopijen; 2°, werken, die reeds vroeger te Genève ten toon gesteld zijn geworden; 3°, voorwerpen, die niet behoorlijk van lijsten voorzien zijn; 4°, werken van meesters, die sedert langer dan één jaar zijn overleden.

In dit jaar zal de eerste tentoonstelling plaats hebben van den 1 tot den 30 augustus. De kunstenaars, die daaraan willen deel nemen, worden verzocht vóór den 7 julij aan de commissie kennis daarvan te geven, en moeten hunne werken van den 10 tot den 20 julij inzenden onder adres: *A la Commission d'Organisation de l'Exposition des Beaux Arts, au bâtiment Electoral.*

Voornoemde Consul heeft zich bereid verklaard tot het geven van andere inlichtingen aan Nederlandsche kunstenaars, die hunne werken te Genève wenschen ten toon te stellen.

Indien de Personen van JAN ANTHONY MESSER, PETRUS JOHANNES VAN DER PLAS en WILLEM JACOB ECKHARDTzichmet er woon binnen deze Gemeente bevinden, worden zij bij deze uitgenoodigd om zich onverwijld aan te melden ter Gemeente-Secretarie alhier, afdeeling Militaire Zaken.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 6 Junij.

OVERLEDEN: A. M. Brumleef, wed. F. Top, 66 j. — M. Havekotte, verlaten vrouw van A. Boomkens, 47 j. — C. C. Brisban, d., 2 m. — J. van Schanke, man van J. C. J. Valkhof, 34 j. — W. F. van Beek, z., 4 m. — P. A. Walkiers, d., 4 m. — J. E. Donkervoort, d., 1 m. — D. F. de Bruyn, z., 3 m. — C. E. Vis, z., 5 m. — M. Korsten, d., 2 j.

BEVALLEN: N. Ossendrijver, geb. de Loor, d. — M. H. C. Jansen, geb. Willems, z. — C. Wieligman, geb. van Erven, d. — P. van Gelderen, geb. Klover, z. — B. Groeneveld, geb. Commijs, d. — P. Boogerd, geb. van der Roest, d. — J. H. Walop, geb. Versnel, z. — H. F. M. Smalt, geb. van Hengelaar, d.

GEHUWD: F. L. van Spaendonck, jm., 21 j., en A. C. Lippmann, jd., 23 j.

Cargalijsten.

Rotterdam.

LONDEN, Leo, R. B. Hart. — 430 Koperen Bouten en Roeden, W. van Houten en Zn.; 80 bl. Tin en 1 k. Koopm., van der Kun en van Schelle; 500 Huiden, Schmitz en Fassbender; 22 z. Piment, J. H. Claus en J. Raulino; 10 pakk. Thee, Merrem en Co.; 28 pakk. Koopmansch., Diversen; 9 Pakkages, 1 Paard en 3 Huiden, Order.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 17 v. Kokosolie, 8 z. Koffij en 4 oksh. Spermacetieolie, J. H. Claus en J. Raulino; 11 v. Kokosolie, C. Hemmann en Co.; 7 cer. Indigo, Kuyper, van Dam en Smeer; 80 pakk. Koopmans., A. van der Valk; 73 pakk. dito, J. Ooms Ez. en Co.; 20 z. dito, van Duura en Versteeven; 5 v. Koffij, F. A. Voigt en Co.; 8 v. Smeltkroezen, C. Bernet en Zn.; 1 kistj. Talkolie, H. Braakman en Co.; 3 v. Ammonia, 1 k. Peru Balsem, 1 k. Opium en 2 z. Tapioca, van der Kun en van Schelle; 5 b. en 2 roll. Koopmansch., J. B. Croll en Co.; 30 b. Tabak, 25 cer. Amandelen, 5 v. Amaril, 2 v. Ale, 1 k. Prenten, 2 m. Levende Planten, 1 k. Mostaard, 20 k. Fruit, 6 v. Zalm, 1 k. Apothekerswaren, 59 v., 20 cer., 4 pakk., 3 k. en 5 z. Koopm., Order.

Amsterdam.

BATAVIA, Christina Agatha, Esink. — 4060 b. Koffij, 1792 kr. Suiker, 675 sch. Tin en 2463 boss. Bindr., N.H.M.

LANDSCRONA, George V (st.). — 30 b. Koehaar, Ebeling & Brandt; 15 b. dito, H. F. G. Kratzenstein; 19 b. Wol, R. A. Smit; 1 partij Haver en 7 b. Koehaar, Order.

BREMEN, Rensina, Kramer, — 128 v., 412 b. Rijst, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA, het Barkschip Japan, kapit. J. Muller. Adres bij P. A. van Es en Co.

BATAVIA, het Ned. Fregatschip Diligentia, kapit. D. van Bentveld. Adres bij de Reeders C. Vlierboom & Zonen en de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.

BATAVIA, het Nederl. Barkschip Copernicus, kapit. L. Visser. Adres bij de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.

BATAVIA en SAMARANG, het Nederl. Barkschip Paul Johan, kapit. A. Kooy. Adres bij de Heeren de Groot Roelants en Co., te Schiedam, en de Cargadoors P. A. van Es & Co., te Rotterdam.

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Fregatschip Rotterdam, kapit. H. Poort, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor en eene melkgevende Koe, om in het laatst der maand Junij te vertrekken. Adres ten kantoren van Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Fregatschip Johannes Lodewijk, kapit. A. H. van der Waal, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, om spoedig na arrivement te vertrekken, het snelzeilend Amerik. Barkschip Radiant, kapit. W. W. Flint. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, het Amerik. Schip Leila, kapitein Charles Haines. Adres bij Wambersie en Zoon.

DUBLIN, het Ned. Kofschip Anna Agatha, kapit. J. Klinger. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBRALTAR, het Nederl. Schoenerschip Pomona, kapit. C. van der Sloot. Adres bij Seeuwen en Co

LISSABON, het Nederl. Schip Wilhelmina, kapit. A. Kostert. Adres bij Seeuwen en Co.

NEW-YORK, het Amerik. Fregat Alexandrine, kapitein E. Titcomb. Adres bij Wambersie en Zoon.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip William Nelson, kapit. D. H. Wood. Adres bij Wambersie en Zoon.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Maria Catharina, kapit. K. P. Kiewit. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Schoenerschip Alida, kapit. H. A. Scholten. Adres bij Seeuwen & Co.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Christina Jantina, kapit. J. R. Dood. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschp Vriendschap, kapit. H. Bakker. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Kofschip Sieka, kapitein J. J. de Groot. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

SURINAME, het Nederl. snelzeilend Brikschip Amerika, kapit. J. F. Meermans. Adres bij Hudig en Blokhuyzen en Kuyper, van Dam en Smeer.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.40, 3.30, 7.45.
" " alleen n. 's Hage: 9.35 des av. en Zond. 5 's midd.
" Amst. naar Rotterdam: 8, 10.25, 1.30, 4.30, 7.30.
" 's Hage alleen n. Rott.: 8.30. 's morg. en Zond. 8.30 av.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.—, 2.45.
" Breda naar Rott. en Antwerpen: 6.50, 12.35. 5.20.
" Antwerpen naar Rott. en Breda: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—,12.15, 1.15, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.25, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.: 6.33, 9.50, 11.40, 12.30, 6.58,—
Utr.n.Rott.6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Beurstijdingen.

ROTTERDAM den 6 Junij.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Spanje,..	Binnen. a 6 m.3 "	36¾		
Portugal,	Oblig.1853....3 "	40¼		
"	dito 1856/57.. 3 "	39⅝	40	40
Rusland,	Obl.1798/18165 "	100¾		
"	dito 1828/29 ..5 "	99½		
"	bij *Stiegl.*1855.5 "	94⅝	94¾	94⅝
"	Spoorw. Aand.*f* "	212¾	212⅞	212⅞
Oostenr.,	Metalliek.......2½ "	22 9/16	22 11/16	22 9/16
"	dito dito 5 "	40 11/16	40⅞	40 11/16
"	N. Rente Ams.5 "	58⅞		
"	Nationale.......5 "	44⅝	45	44⅝
"	Priorit. Loten.*f*	73		

De beurs verkeerde heden algemeen in zeer vaste stemming, terwijl Portugesche en Russische fondsen eene niet onbeduidende verbetering ondergingen; daarentegen verflaauwden Oostenrijksche ten slotte een weinig, met zeer uitgebreiden omzet.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Nederl. Werk. Schuld 2½ pc. 59⅞; dito 3 pc. 71⅛. Metalliek 2½ pc. 22 1/16 a 22½, gebl. 22 1/16; dito Oude 5 pc. 40⅛ a 40⅝, gebl. 40⅛; dito Nationale 5 pc. 44 a 44½, gebl. 44. Russische Spoorweg-Aand. *f* 212¾. Grenada 3¾ pc. 15⅜.

AMSTERDAM den 6 Junij.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½ pCt.	59¾	60½	60½
"	dito dito 3 "	71⅞		
"	dito dito 4 "	92	93	92¾
"	Amort-Synd...3½ "	89¾		
"	Handel-Maats.4½ "	126¼		
"	O. I. Leening 4 "			
"	Leen. Holl. Sp.4½ "	97½		
"	Rijn-Spoorw...4½ "			
"	Maats. v. Weld. 4 "			
België,...	Cert. *Rotsch.* 2½ "			
Frankrijk,	Certificaten....3 "			
Spanje,..	Buitenlands...1½ "	27½	27¾	27 11/16
"	dito 3 "	39¾		
"	Binn. a *f* 60003 "	36 11/16	36¾	36¾
"	Amort. Schuld.........			
"	Bew. v. Coup..........			
Portugal,	Oblig. ....3 pCt.	40	40⅛	40
"	dito 1856/57..3 "	39½	39¾	39⅝
"	dito Uitgest...			
Rusland,	Obl. *Hope en C.*5 "	100½	100⅝	100½
"	dito 1828/29..5 "	99⅝		
"	Cert. 1831/33..5 "	81½		
"	dito 1840......4 "			
"	dito *Stieglitz*..4 "	77½		
"	dito d.° Nieuwe 5 "			
"	dito d.° 1855 N.5 "	94⅜	94⅞	94 11/16
"	dito te Londen 4½ "			
"	dito v. Assign.6 "	59	59⅛	
"	Inschr. dito ...6 "	59		
Polen,....	Aand. 1835..........*f*	145½		
"	Obligatien......4 pCt.	72		
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.*5 "			
"	dito dito 4 "			
"	dito Met. Oude 5 "	40⅛	40⅝	40⅛
"	dito N. te Ams.5 "	58¾	59	
"	dito Nat. Met.5 "	44 1/16	44½	44 1/16
"	dito Metall.....2½ "	22¼	22½	22⅜
"	Wen. Ad. fl 2504 " *f*	217		
Brazilië,	1824, £ 100 5 "	95½		
Equador,	£ 100...........1 "	14½	14⅞	
"	Onbepaalde....1 "			
Venez.,...	Obligatien......5 "	36¼	36½	
"	Uitgestelde....2½ "	15¼	15½	
Grenada,	Obligatien......3¾ "	15⅜	15 7/16	
"	Uitgestelde....	4 7/16	4½	
Mexico,..	Obligatien......3 "	15½	15 9/16	
"	dito Onbep....3 "			
Illinois,	.....................7 "	73½		

Handel-Maatsch. 126½ a ¾ cont. Rusland, Adm. te Hamb., 5 pc., 89; dito Spoorw. volgef., 211½ a 212. Pruiss. Aand., 3½ pc., 185. Weener Bankact. *f* 603 a *f* 611, 604. Brazilië, 1839, £ 100, 5 pc., 95¼; dito 1858, 4½ pc., 89. Griekenland, 5 pc., 11 5/16.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 3½ a 4 pc. Disconto 3 pc.

Binnenlandsche fondsen met vrij levendigen handel wederom hooger. Buitenlandsche vrij vast; alleen werden Oostenrijksche lager aangeboden, ten gevolge van Duitsche verkooporders en de berigten van de voornaamste Duitsche beurzen afkomende.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 60½. Spanje, 1½ pc., 27 11/16 a ¾; dito Binnenl. 3 pc., 36¾. Oostenrijk, Metall., 5 pc. 40⅛; Nat. 5 pc., 44 1/16.

PARIJS den 4 Junij.

Frankrijk 3 pc. a cont. 63.20, 63.15, 63.55; dito op ult. 63.25, 63.15, 63.55, 63.45; dito nieuwe leening a contant 64, 64.30; dito op ult. 64, 64.35, 64.25; dito 4½ pc. 90.50, 90.75; dito op ult. 90.50, 90.75; Fransche Bank 2760; Crediet Mobilier 620, 625. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw. 486.25. Napels 5 pc. — Spanje 1½ pct.—; dito buitenl. 3 pc. 39; dito Binnenl. 3 pc. 37¼; dito Passive —.

Op het berigt van het trekken van het leger over de Tessino verkeerde de beurs in eene willige stemming. De 3 pcts Fransche fondsen sloten a contant 55 en op ult. 50 centimes hooger dan gisteren. Spaansche fondsen mede hooger.

Den 5 Junij.

Op de tijding der bij Magenta behaalde zege zijn de Fransche 3 pc. tot 63.90 verhandeld.

LONDEN den 4 Junij.

3 pc. Cons. comp.	93¼	a	92⅞	3 pc. Peru....	63	a	65
id. id. op tijd	93	-	92⅞	4½ pc. id. Urib.	76	-	78
5 pc. Oostenrijk	42	-	46	id. te New-Y.	71	-	73
4½ pc. België..	88	-	92	3 pc. Portugal.	41	-	42
5pc. Braz. 1824	98	-	100	5 pc. Rusland.	102	-	104
id. 1829/39 ...	—	-	—	4½ pc. idem...	93	-	95
id. 4½ pc. 1852	90	-	92	3 pc. Spanje...	40	-	41
idem 1858....	90	-	92	1½ pc. idem...	28¼	-	28¾
6 pc. Buen.-Ayr	73	-	78	idem Amort. ..	7	-	8
5 pc. Chili....	96	-	100	id. Cert. Coup.	3	-	4
3 pc. idem....	68	-	72	5 pc. Sardinië.	75	z.	c.
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	67	-	69
3 pc. idem ...	—	-	—	idem Nieuwe..	57	-	59
2½ pc. Holland.	60	-	62	4 pc. idem.,..	101½	-	102½
4 pc. idem....	92	-	94	5 pc. Venezuela	38½	-	39½
Ecuador......	14	-	15	idem Uitgest..	16½	-	17
id. Land-warr.	3	-	4	Wissel Amst. krt.	11.12½	a	13½.
2½ pc. Grenada.	14	-	16	idem 3 m.	11.15	-	15½.
id. Uitgestelde	4	-	5	id. Rott. 3 m.....	11.15	-	15½.
3 pc. Mexico.	17½	-	17¾	id. Parijs kort....	25.7½	-	15.
4½ pc. Peru...	83	-	85	idem 3 m.	25.35	-	40.

Bij beperkten omzet ondergingen de fondsen heden weinig verandering.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 6 Junij.

2 maanden.		Kort.
Londen...	11.55	11.62½
d.° 3/m.	11.51½	—
Parijs . .	55¼	55⅝
d.° 3/m.	55 1/16	—
Bordeaux.	55	55⅜
Genua...	45	—
Livorno. .	37	-
Napels . .	76	—
Petersb. .	155	—
Hamburg.	35 1/16	35 5/16
d.° 3/m. .	34⅞	—
Antwerp .	—	⅛ v
6 weken.		**Kort.**
Frankfort	100	—
Augsburg	100⅜	—
Weenen..	76	—
Triest. . .	75⅜	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 6 Junij.

2 maanden			Zigt.	
Londen. .	11.52½	g	11.62½	g
Parijs. . .	55	g	55 9/16	g
Bordeaux.	54⅞	p	—	g
d.° ½ m.	55⅛	g	—	g
Genua . .	45	g	—	g
Livorno. .	38½	g	—	g
Napels . .	77½	g	—	g
Hamburg.	35	g	35 5/16	g
3 maanden.			**Zigt.**	
Madrid . .	234	g	—	g
Cadix. . .	236	g	—	g
Sevilië . .	233	g	—	g
Bilbao . .	233	g	—	g
Lissabon .	39⅜	g	—	g
Porto. . .	39⅜	g	—	g
Petersb. .	153	g	—	g
6 weken.			**Zigt**	
Weenen ..	76	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	100⅜	p	—	g

Rotterdam ⅛.

Prijzen der Buitenl. Coupons
en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 6 Junij.

Metalliek	*f* 19.65.	Sp. Piasters....	*f* —.—
idem Nationale..	- 26¼.	Hamb. Russen ..	- 33½.
Napelsche	- —.—.	Russ. in Zilv. R.	- 30⅜.
Div. Eng. in £...	- 11.52½.	Poolsche in fl...	- 25⅜
Eng. Russen....	- 11.52½.	Coup. Port. 1 Jan 1848 per £ 2.	- —.—
Fransche.......	- 55.	Papier Roeb....	- —.—
Belgische......	- 55⅜.	Dollars........	- —.—
Pruissische.....	- 34⅜.		

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 6 Junij.

MEEKRAPPEN weinig geveild; prijzen onveranderd met weinig omzet.

GRANEN, ZADEN enz. Tarwe. Zeeuwsche, Vl. en Overm. alleen in de puikste kwaliteit tot vorige prijzen genomen; de overige soorten bleven tot 10 cents lager gedeeltelijk onverkocht, goede en puike *f* 8.80 a *f* 9.50; mindere *f* 7.50 a *f* 8.70; Roode lager aangeboden, doch zeer weinig gevraagd: 164 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 305; 163 ℔ Bovenl. Ris *f* 275; 164 ℔ puike dito *f* 290. Rogge. Overm., Zeeuwsche en Vl. 10 a 20 c. lager, *f* 5.75 a *f* 6.20; voorts 150, 151 ℔ Belgische *f* 187 a *f* 190. Gerst. Zeeuws, Vlaamsche en Overm. Winter *f* 3.80 a *f* 5.10; dito Zomer *f* 3.50 a *f* 5. Haver 10 c. lager: Zeeuwsche en Inl. Korte *f* 3.60 a *f* 5.10; dito Lange *f* 2.70 a *f* 4.10. Boekweit, op 140 ℔ Noordbrabantsche *f* 170, *f* 172, *f* 174, *f* 175, *f* 180; Elve *f* 175; Holst. *f* 165, *f* 168, *f* 170, *f* 175; Fransche *f* 140, *f* 142, *f* 145, *f* 147½. Erwten: Zeeuwsche Groene *f* 7.50 a *f* 10.25; groote dito *f* 10 a *f* 13. Boonen. Zeeuws. en Walch. Witte 50 c. lager, *f* 8.50 a *f* 10.75; dito Bruine 50 c. lager, *f* 8.50 a *f* 11; dito Paardeboonen *f* 6 a *f* 7.50. Koolzaad zonder handel. Kanariezaad als voren, *f* 10.50 a *f* 12.50.

SCHIEDAM den 6 Junij.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 144 ℔ Pernau *f* 194 cont., *f* 195 6/w.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust.		*f* 14.00.
JENEVER, " " " " "		- 19.50.
Amst. proef, " " " " "		- 20.75.

alles zonder de belasting.

SPOELING, per Ketel.................. - 0.80.

AMSTERDAM den 6 Junij.

RIJST. Uit de eerste hand zijn afgedaan 6880 b. Java per Cornelis Houtman, *f* 6⅝.

TABAK. Uit de eerste hand zijn heden verkocht 82 v. Maryland, per Leila.

GUTTA PERCHA. Heden zijn afgedaan 500 kil., prijs geheim.

KAMFER. De 330 tobs Japansche, in de vorige week bij inschrijving aangeboden doch niet toegewezen, zijn sedert uit de hand tot geheimen prijs afgedaan.

GRANEN. Tarwe zonder handel. Van Rogge alleen in publieke veiling verkocht 107 last Ibraïl (121/122 ℔) *f* 155, *f* 156; uit de hand niets omgegaan. Gerst in een doen: 115 ℔ Jar. Deensche *f* 182. Haver zonder handel. Boekweit onveranderd: 122 ℔ Holst. *f* 186; 115 ℔ Sleeswijksche *f* 155.

ZADEN enz. Koolzaad: Fransch £ 53. Op 9 v. Olie te leveren: geel Bombay £ 55; in Sept. £ 60; Oct. £ 60½. Raapolie in eene vaste stemming. Op 6/w. *f* 35½; Vlieg. *f* 34¼; 1 Sept., Oct. Nov. en Dec. *f* 34. Lijnolie, op 6/w. *f* 32¼; Vlieg. *f* 31; 1 Sept. *f* 31½; 1 Oct., *f* 31⅝; 1 Nov. *f* 31¾. Hennepolie op 6/w. *f* 37½. Raapkoeken per 1040 stuks *f* 66 a *f* 70. Lijnkoeken per 104 st. *f* 9 a *f* 11.

De marktnotering was heden als volgt:

HOOI. Langstraats. *f* 32 a 36	STROO. Rogge ... *f* 16½ a 17½
Kamper-Eilands... " 34 " 38	Tarwe........... " 16 " 17
Koe.............. " 24 " 28	

VEE. Runderen 1e kwal. *f* 210 a *f* 180, 2de kwal. *f* 200 a *f* 160, 3de kwal. *f* 180 a *f* 150; Melk- en Kalf-Koeijen *f* 170 a *f* 130; Schapen *f* 24 a *f* 20; Lammeren *f* 7 a *f* 5; Varkens 44 a 40 c. per Ned ℔.

LONDEN den 3 Junij.

SUIKER. De stemming was heden vaster en er ging veel om. Omzet 666 v. West-Ind.; 150 k. Havanna n.° 15 tot 45/; 4000 b. bruine Fernambucq tot 31/; 4000 k. Havanna tot 34/6; 400 b. Demerara tot geheimen prijs; eene lading van 1200 kist. Havanna n.° 12½ tot 28/9; eene dito van 1300 k. n.° 13 tot 27/9, en eene dito van 850 k. n.° 12½ tot 27/. — RUM. 50 pijpen Demerara bedongen 2/5 en 60 pijpen Cuba 2/4. — KOFFIJ. Plant. Ceylon bedong vaste prijzen en 400 b. St. Domingo 54/. — THEE onveranderd. — RIJST stil. Omzet 1500 b. — KATOEN vast en ⅛ hooger. — SALPETER. Voor 800 b. betaalde men 45/6 a 47/. — METALEN. Schotsch IJzer 48/ a 48/3; 50 t. Zink vonden nemers tot £ 18.50. Andere soorten onveranderd. OLIEN. Lijn- vast 28/6, te Hull 28/. Raap- flaauw; Kokos- en Palm- vast. Terpentijn- met verkoopers tot 42/6. — TALK. De markt was heden vaster. Men noteert P Y C disp. 54/3, Junij 54/, Julij 54/9, Aug/Sept. 55/6, Oct./Dec. 55/9.

LIVERPOOL den 4 Junij.

KATOEN. De omzet dezer week was vrij belangrijk en de prijzen ca. ¼ a ⅜ hooger. Deze beterschap is grootendeels het gevolg van den oorlog. — ASSCHEN. Potasch was bijna verlaten; Paarlasch onveranderd. — TERPENTIJN met weinig voorraad; dito OLIE vindt moeijelijk afzet tot 43/, op levering 41/6. — HARST iets lager. — RIJST onveranderd. — TALK met matige vraag, maar lagere prijzen. P Y C bedoug 55/6 a 56/. — VRACHTEN. Uitgaande van Liverpool, Birkenhead of Garston met

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Aangek.*
6 *junij* Maarten v. Rossem, v. d. Eyk, Hellevoet
6 Japan, Muller, Hellevoet
Commerce, Rogers, Newcastle
Jane & Margaret, Gallette, dito
(5 O.—N. ten W.)
(6 N. N. W.—N.)

Hellevoet *Aangek.*
5 *junij* Grace, Gilbert, Newcastle
Hendrika, Waterborg, Gothenburg
Fanny von Schack, Voss, Pernau
Lord Teignmouth, Esson, Newcastle
Doctor Winterbottom, Williams, dito
Meglee, Brown, dito
Doris, Home, dito
Monica, Wardell, dito
Heinrich Georg, Dillwitz, Port Kunda
Doretta, Niemann, dito
Highlander, Press, Liverpool
Duke of Buccleuch, Ettershawk, Boness
Anna Elisabeth, Kock, Arensburg
Carolina Amalia, Gerloff, Pernau
Emilie, Bradhering, dito
William Thomson, Hutchinson, Sunderl.
6 Mars, Turnbull, Newcastle
Ann Emma, Oakes, dito
Bird, Walker, dito
Radiant, Flinn, Boston
Elisabeth Maria, Oldenburger, Oudsoen
John Butcherby, Gray, Newcastle
Carlisle, Shepherd, dito
Vertrokken.
5 Maarten van Rossem, v. d. Eyk, Brouwersh.
Cairo, Wooster, New-York
Arthur Pardew, Davis, Londen
Fijenoord (st.), dito
Henriette, Stam, Marseille
Enterprise, Sims, Londen
Dart, Sanson, Aberdeen
Zeus, Oversluizen, Hammerfest
Souvenance, Migneaux, Nantes
Japan, Muller, Brouw.
6 Vlinder, Noordzij, Nieuwe Diep
Reijerwaard, Bruigom, Batavia
(5 O.—N. W.)
(6 W.—N.)

Brielle *Aangek.*
5 *junij* Prins v. Oranje (st.), Duinkerken
Leo (st.), Londen
Balmoral (st.), Cardiff
Elve (st.), Hamburg
Seahorse (st.), Hull
Elisabeth, Wilts, Hoekzijl
Eva, Haack, Gothenburg
6 Batavier (st.), Londen
Earl of Auckl. (st.), dito
Norfolk (st.), Goole
Corkscrew (st.), Hull
Vertrokken.
5 Alexander, Larsen, Libau
Enchantress (st.), Hull
Marie, Jonne, avontuur
Dauphinelle, Caillet, Sunderland
(5 O.—N. W.)
(6 N.N.W.—N.)

Maassluis *Vertr.*
4 *junij* Erwartung, Dittmer, Pernau
Ceres, Ricklefs, Libau
Caroline, Duncan, Sunderland
Othello, Schröder, avontuur
5 Breve Tempus, Kräft, Libau
Clematite, Lepart, Sunderland
Active, Robinson, dito
Marie Alexandrine, Corchuan, avontuur
Concordia, Clausen, dito
Valkyrien, Kragh, dito
6 Harmonie, Lever, Koningsbergen
Gezina Pronk, Pronk, Hull
Aangekomen.
6 Algemeen Belang, Bergwerff. Noordzee
Goede Verwachting, Visser, dito
(5 kompasrond, 6 NW.)

Amsterdam *Vertr.*
4 *junij* Macassar, Rip, Batavia
Henriette Louise, Dekker, Singapore
5 Nederwaard, Kwakkelstein, Soerabaija

Texel *Aangek.*
4 *junij* Hillechina, Joosten, Londen
Gesina, Banting, dito
Johanna Hendrika, v. d. Weyden, Antw.
Harmonie, Nielsen, Nerva
Aurora, Them, Frederikstad
5 Catharina, Wiersma, Londen
Utility, Read, Newcastle
Zenith, Booker, Sunderl.
Sarah, Tenbow, dito
Isabella, Holbrook, Hartlepool
Eyr, Holst, Frederikstad
Catharina Visser, Duif, Christiansand
Soeblomsten, Petersen, Holmstrand
Vertrokken.
4 Jacoba, Muntendam, Havre
Wendedich, Spiegelberg. Hartlepool
Lion (st.), Londen
Vriesland, Boontje, dito
Ariel, Cawthorn, Port Dundas
5 Joh. Christina, de Jonge, Kaap de Goede Hoop
Suriname, Rijntjes, Suriname
Perseverance, Cummings, Londen
Vrouw Dieuwke, Feenstra, dito
Alma, Wood, Newcastle
Graaf v. Rechteren (st.), Hull
Geesina, Koning, Dantz.
6 Willem Eduard, van Wijk, Suriname
(5 O.—O. Z. O., 6 O.)

Vlie *Aangek.*
2 *junij* Barsillai, Harrestad, Wyburg
Onderneming, Kooiman, Christiansand
3 Vier Gebroeders, Woudstra, Dantzig
Westerwolde, Lutter, Frederikstad
Niord, Lehman, dito
Helena, v. d. Wall, dito
Niord, Olsen, Droback
Stoomvaart (st.), Hamb.
4 George V (st.), Kopenh.
Geertruida, de Groot, Droback
Renske, Mooi, Langesund
Rensina, Kramer, Bremen
Vertrokken.
2 *junij* Burgem. Huidekoper (st.), Hull
Johannes, de Boer, Riga
3 Houthandel, de Jong, Memel
Ora & Labora, Möller, Arendahl

Veere *Vertrokken*
2 *junij* Zwaan, de Ruiter qq., Shields

—o—

Sydney *Aangek.*
vóór 14 *apr.* Jacoba Helena, Swart, Rotterdam
Billiton, ten Zeldam Ganswijk. Manilla

Buenos-Ayres *Aang.*
16 *april* D. T. Visser, v. d. Linden, Rotterdam
Vertrokken.
6 Martha & Jacoba, de Vries, Entre Rios

Monte-Video *Aang.*
11 *april* Alida, Kievit, Cadix
Vertrokken.
12 Alida, Engeland

Rio-Grande *Aang.*
14 *april* Wilh. Catharina, Kiel, Lissabon
19 Cornelia Berendina, Pott, Cadix
Vertrokken.
5 Johanna, Meedendorp, Falmouth

Rio-Janeiro *Aang.*
17 *april* Diana, Pille, Buenos-Ayres
10 *mei* Pauline Constance Eleonore, Pijbes, Liverpool
Vertrokken.
29 *april* Groot Zeewijk, Homan, Santos

Bahia *Vertr.*
27 *april* Voorwaarts, Kikkert, Kanaal

Fernambuck *Aang.*
21 *april* Sicilië, Schol, Buenos-Ayres

Konstantinopel
Vertrokken.
21 *mei* Amstel, v. Duyn, Gibraltar

Triest *Aangek.*
30 *mei* Fennegina Arendina, de Jonge, Antwerpen
Vertrokken.
28 Jacoba Christina, Lutje, Falmouth

Genua *Vertr.*
1 *junij* Betje Pronk, Vos, Londen

Bordeaux *Aangek.*
2 *junij* Ondine (st.), Amst.

Rouaan *Aang.*
3 *junij* Vrije Fries, Arema, Amsterdam

Havre *Aangek.*
1 *junij* Ommelanden, Wieringa, Antwerpen
2 Emile, Philippe, Amst.
Cath. Maria, Behrmann, dito
3 Hendrika, Nuisker, dito

Duinkerken *Aangek.*
3 *junij* Cath. Hodges, Lewis, Rotterdam

Liverpool *Aangek.*
3 *junij* Roelfina Kuiper, Hazewinkel, Rouaan
4 Jeltina, Korter, Nantes
Uitgeklaard.
1 Jantje Meijer, de Jonge, Demerary
3 Alberdina, Deddes, Kroonstad
Premier, Price, Dordt
Factor, dito
Eliza Hanson, Rott.
Saucy Jack, dito
Vertrokken.
2 Zephyr, Pekelder, St. Petersburg
3 Jacoba Carolina, Snoek, Rio-Janeiro

Cardiff *Aang.*
2 *junij* Arnold Böninger, Hashagen, Rott.
Margaretha Gezina, Stuit, Guernsey

Weymouth *Uitgekl.*
2 *junij* Sophia, Kroon, St. Petersburg

Dungeness *Gepass.*
31 *mei* Neêrl. Koningin, Geerling, Rotterdam n. Batavia

Zuid-Voorland
Gepasseerd.
29 *mei* Sara Alida Maria, Stapert, Amsterdam n. Samarang

Londen *Uitgekl.*
4 *junij* Corn. Catharina, Hagedoorn, St. Pet.
Jantje Goosens, Leisler, dito

Grimsby *Aang.*
2 *junij* Drie Gezusters, Bart, Nerva

Hartlepool *Aangek.*
3 *junij* Civility, Percy, Amst.
Vertrokken.
2 Willem, Nieboer, Riga

Shields *Aangek.*
3 *junij* Dollard, Koster, Groningen
Enyo, Bedlington, Middelburg
Christina, Staal, Harling.
Gezina Margrietha, Stenger, Brake
Vertrokken.
Liberty, Rotterdam
Mary & Elizabeth, Dordt

Warkworth *Vertr.*
1 *junij* Johanna Maria, Schummelketel, Koningsb.

Newcastle *Uitgekl.*
2 *junij* Geerdina, Legger, Elseneur

Glasgow *Vertr.*
3 *junij* Barend Bulsing, de Vries, St. Petersburg

Grangemouth *Aang.*
3 *junij* Jacobus, Koning, Groningen

Leith *Aangek.*
1 *junij* Hensina, Meeter, Rostock
2 Tjapke Schuringa, Drent, Koningsbergen
Hillechina, Gruppelaar, Rostock
Clipper Galjoot, Kolk, Dantzig

Dundee *Aangek.*
2 *junij* Geertruida Jacoba, Potjer, Koningsb.

Bremerhav. *Aang.*
4 *junij* Gessner, Lankenau, Rotterdam

Swinemunde *Aang.*
2 *junij* Marie Galante, Schwennen, Amst.
Gezina Johanna, Lukens, Delfshaven

Pillau *Aangek.*
1 *junij* Manna, Pedersen, Schiedam
4 Söstre, Levinsen, Rott.
Zaanstroom, Visser, Amst.

Memel *Aang.*
31 *mei* Harmonie, Zegelken, Dordt

Windau *Vertr.*
14 *mei* Maria, Jongebloed, de Maas

Bolderaa *Vertr.*
28 *mei* Johanna Emilie, Ontjes, Rotterdam

Stockholm *Aangek.*
28 *mei* Jonge Pieter, Colle, Amsterdam

Gothenburg *Aangek.*
1 *junij* Svea (st.), Blidberg, Rotterdam

Kopenhagen *Aangek.*
3 *junij* Refinda, Person, St. Petersburg
Margaretha, Klasen, dito
(beiden vertr. n. Amst.)
Gepasseerd.
2 Artemis, Svennevig, Schied. n. Koningsb.

Elseneur *Aangek.*
1 *junij* Hendrika, Plukker, Schiedam n. Memel
Lucas Wildervank, de Groot, Rotterdam n. Koningsbergen
3 Jan Hero, Naatje, St. Petersb. n. Holland
Adriana, Rozema, Malmoe n. Rott.

—o—

Amsterdam 5 junij. Volgens brief van kapitein W. L. Esink, voerende het schip Christina Agatha, van Probolingo in Texel binnen, had hij in den nacht van 28 mei, wegens aanvaring met het schip Winroth, kapit. Salvesen, van Duinkerken n. Liverpool (bevorens gemeld), belangrijke schade bekomen; het schip was echter digt gebleven.

Lissabon 2 junij. De Ned. bark Alcor, kapt. van Oppen, van Rott. n. Batavia, heden morgen alhier binnengeloopen, is lek, heeft ingestooten boeg en gebroken boegspriet, en zal moeten lossen. Het Eng. schip Annie Armstrong, van Liverpool n. Bombay, waarmede de Alcor in aanzeiling geweest is, moet aanzienlijke schade bekomen hebben en zou mede alhier binnenloopen; twee man der equipage hebben zich op de Alcor gered.

Portsmouth 3 junij. Het Nederl. schip Sumatra, kapit. H. Grivel, van Amst. naar Batavia (zie ons vorig N.°), is heden alhier op de sleephelling gehaald.

—o—

Gepraaid:

Den 17 maart, op 25° 22′ ZB. en 72° 14′ OL., Abel Tasman, Rijken, van Batavia n. Rott. (23 d. reis).

Den 2 april, op 33° 35′ ZB. en 30° 30′ OL., Jan van Galen, de Boer, van Batavia naar Rotterdam.

Den 6 april, op 34° 25′ ZB. en 26° 14′ OL., Allegonda Jacoba, Deurholtz, van Batavia naar Rotterd.

Den 8 april, de Ned. bark Capella, v. Batavia naar Amst. (40 dagen reis).

Den 16 april, op 25° 24′ ZB. en 5° OL., Provincie Drenthe, Beckering, van Java naar Amsterdam.

Den 21 april, op 19° 21′ ZB. en 4° 43′ WL., Gerardus Jacobus, Kilian, v. Batavia naar Rotterdam.

Den 30 mei, op 48° 42′ NB. en 6° 25′ WL., eene Ned. bark, toonende roode vlag met n.° 234.

Door de Vlissingsche loodsboot n.° 1, den 31 mei, Schouwen Z. O. ten O. 4 mijlen afstands, de Nederl. bark Willem Jacobus, kap. S. Visman, van Amsterdam n. Buenos-Ayres, zeilende in goeden staat; alles wel aan boord.

—o—

Vertrokk. Passagiers.

Van 't **Nieuwe Diep**, naar de Kaap de G. Hoop, per Johanna Christina, kap. de Jonge: de heeren D. W. R. Schummelketel, echtgenoot en 2 kinderen; J. Kluppel en echtgenoot, G. W. v. d. Bos; C. v. d. Valk Jz.; T. W. S. Smeer; G. Bijl; J. Vletter, echtgenoot en 3 kinderen; A. Luteyn Risseeuw, echtg. en 5 kinder.; B. R. Klisser en echtgenoot, mejufvr. J. W. Sönger, H. Gros en P. van Doorn. — Naar Suriname, per Suriname, kapit. Rijntjes: de heeren A. Lionarons en familie; A. M. Sterck, J. Koetzer, L. C. Lugar en mejufvr. J. Löwenstein; per Willem Eduard, kapit. van Wijk: mevr. de wed. F. Brakke.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 7 junij: 1ste getijde 8 ure 14 min.; 2de getijde 8 ure 38 min.

Arnhem. Waterhoogte 4 junij 2.45 el.

Keulen. Rijnhoogte 4 en 5 junij 10 v. 10½ d. Rijnl.

Aangekomen 4 junij L. Wilson van Amsterdam met 2208 ctr. en D. Scholwerth v. Rotterdam met 3600 ctr.

kolen naar: Bombay 35/ a 38/, Calcutta 40/, Aden 42/6, Singapore 40/, Suez 55/ a 57/6, Hong Kong 45/, Shanghai 50/, Rio Janeiro 30/ a 32/6, San Francisco 47/6, Sydney, Melbourne en King George's Sound 45/ a 47/6; Kaap de Goede Hoop 35/; van Cardiff naar Calcutta 45/, met Zout naar idem 35/ a 37/ per ton.

RETOURVRACHTEN. Guana van Chincha-eilanden £ 2.10/, van Calcutta naar Liverpool of Londen £ 3 a £ 3.2/6, van Akyab, Rangoon of Bassein £ 2.15/ a £ 3, van Bombay £ 1.15, van Moulmain £ 3.10/ £ 3.15/.

ANTWERPEN den 3 Junij.

KOFFIJ. Men meldt ons den verkoop van 200 b. St. Domingo. — GRANEN. De markt is stil voor Tarwe en Rogge. Inl. Roode Tarwe ƒ 11 a ƒ 11⅛; Inl. Rogge ƒ 6¼ a ƒ 6⅜; Fransche ƒ 6 a ƒ 6⅛. Bombay Lijnzaad ƒ 12½ a ƒ 12¾. — KATOEN. Omzet 300 b. Louisiana. — SUIKER. Voor 68 kn. Havanna n.° 14½ betaalde men ƒ 18¼ en van Geraffineerd zijn 50/m. kil. brooden verk.

HAVRE den 3 Junij.

KATOEN. Heden ging minder om dan gisteren en van disp. vonden slechts 1300 b. nemers tot vorige prijzen. — KOFFIJ met veel handel. Omzet 310 b Haïti tot fr. 66 a 67, 2024 b. Rio op levering tot fr. 61, 30 b. dito tot fr. 65 en 50 b. Santos tot fr. 66. — Van SUIKER bedongen 60 v. Antilles fr. 63. — Van INDIGO zijn nog 40 k. Bengaal verkocht tot diverse prijzen. — CACAO. 50 b. Caraque bedongen fr. 130.

HAMBURG den 4 Junij.

KOFFIJ onveranderd. — GRANEN zonder omzet. — RAAPOLIE loco 22. 8, per Oct. 22. 2. — ZINK. 1000 ctr. loco bedongen 11. 13.

NEW-YORK den 25 Mei.

Ten gevolge der gebeurtenissen in Europa verkeert onze plaats in eene gespannen stemming, die voornamelijk merkbaar is aan de geld- en fondsenmarkt en in de Wisselkoersen. Geld is nog even ruim als vroeger, de banken worden echter met beleeningen moeijelijker en hebben de Disconto met 1 % verhoogd. De laatste staat der banken geeft het volgende resultaat.

Beleeningen....	$ 128,701,553	verminderd...	$ 978,855
disp. kapitaal...	" 26,090,008	toegenomen...	" 918,673
kapit. in omloop.	" 8,352,723	verminderd...	" 138,210
deposito's......	" 88,554,130	dito ...	" 142,599

De uitvoer van goud vermeerdert nog steeds en bedroeg in de vorige week $ 2,222,578 van hier en $ 700,000 over Boston. — KOERS op Engeland pari met goud, op het continent buiten verhouding hoog en ongeregeld. De effectenmarkt is zeer flaauw en alle, behalve eerste klasse papieren, belangrijk lager. — ASSCHEN. Paarl- prijshoudend $ 5.75; Pot- $ 5.37½. — KATOEN. De handel is zeer stil en voor uitvoer is geen vraag en voor de spinnerijen zeer weinig. De laatste berigten van Engeland hebben de prijzen echter weder doen rijzen. Voorraad 85/m b. Men noteert:

	Upland.	Florida.	Mobile.	N. Orl. en Texas.
Ordinary......	9½	9½	9½	9¾
Good dito.....	10½	10½	10½	10¾
Middling......	11¼	11⅜	11½	11⅝
Good dito.....	12	12⅛	12¼	12½
Middl. fair....	12⅜	12½	12⅝	13¼

VERWHOUT stil. Domingo Blaauwhout zonder voorraad. Eene lading is tot geh. prijs afgedaan. Savanilla Geelhout bedongen $ 20. — HONIG. Cuba zonder handel en nominaal. — MEEL. Voor speculatie betaalde men weder 50 c. a $ 1 meer, maar sedert aankomst der Europesche mail heerscht er eene flaauwere stemming. — QUERCITRON n.° 1 $ 31. Baltimore n.° 1 $ 25 coulant te plaatsen. — TERPENTIJNOLIE met weinig voorraad; voor kleine partijen betaalde men 57½ c. Sedert werden de aanvoeren belangrijker en zijn de prijzen nu tot 53 a 55 c. gedaald, zeilende zoude nog lager te koop zijn. — HARST. Bruine $ 1.70 n.° 1 is tot $ 6.50 a 5.75 gedaald. — TABAK onveranderd met weinig handel te Louisville gevraagd met vaste prijzen. — BANCA TIN in de laatste dagen flaauwer en tot 31 a 31¾ gedaald.

RIO-JANEIRO den 9 Mei.

Na zeven maanden dat het onophoudelijk geregend heeft, heeft in den nacht van 13—14 April eene typhoon die in de binnenlanden gewoeid heeft groote schade aan de plantages veroorzaakt, terwijl de rivieren overstroomden door den regen en de wegen bijna onbruikbaar werden. Dien ten gevolge was de communicatie met de binnenlanden eenige dagen afgebroken en de aanvoer over zee van KOFFIJ bedroeg slechts 2800 b. per dag. De houders hebben hiervan gebruik gemaakt om de prijzen op te drijven. De laatste Amerik. partijtjes bedongen 5950 rs. en 6100 rs. voor good regular. Deze prijzen worden heden geweigerd. Ladingen nog niet ten volle goodfirst bedongen 6200 rs. Deze prijzen waren ook eenigzins het gevolg van de daling der koers tot 23½ a 23 d.

Wij gelooven echter dat deze staat van zaken reeds verandert daar het weder beter is en de berigten omtrent de wegen en rivieren gunstiger luiden en de planters om de hooge prijzen veel aan de markt zullen brengen. De voorraad bedraagt 60/m. b. en de houders zijn flaauwer gestemd. Onder deze omstandigheden moet de onderstaande notering als nominaal beschouwd worden: gewasschen 7000 a 7500 rs., superior 6400 a 6500 rs., goodfirst 6100 a 6 200 rs., regular 5700 a 5900 rs., ordinary 4500 a 5600 rs. Omzet sedert de laatste mail 53,400 b., waarvan voor Amerik. 22,600 b., voor het Kanaal 20,000 b., Midd. Zee 3500 b., Californië 3300 b., Kaap de Goede Hoop 4000 b. Het is echter te verwachten dat de prijzen van Koffij nog zeer hoog zullen blijven daar de oogst zeer gering is. Daarentegen zijn de houders vast en willen de koopers dwingen om van de lage koers te profiteren. Ook zijn de transportkosten veel hooger voor de houders, en de prijzen daarom niet zoo overdreven hoog als zij wel schijnen. Geld is overvloedig aan de markt en disconto 8 pct. — VRACHTEN naar Europa 35/ a 40/, Amerika 40 a 50 c.

BOMBAY den 10 Mei.

De geldcrisis die reeds te lang onze stad bedreigt, neemt hoe langer zoo meer toe en het geld wordt voortdurend schaarscher. Nog nooit is de staat van zaken hier zoo slecht geweest dan nu en als niet spoedig belangrijke geldzendingen komen, zal de handel geheel beginnen stil te staan. — OLIEZADEN. Lijnzaad bedong rs. 4. 8 en Koolzaad rs. 5. 4 met weinig handel. — KATOEN. Gedurende de laatste 14 dagen zijn ca. 4000 cand. verkocht. — CURCUMA onveranderd. — KOKOSOLIE onveranderd. — WOL zeer schaarsch, mooije kwal. bedong rs. 150. — PEPER lager. Tellichery 85 rs., Bhutcoll 95 rs. per candy. — SALPETER gevraagd tot 10 a 15 rs. — SESAMZAAD zeer flaauw, rs. 24½. Men kan slechts kleine partijtjes tot dien prijs plaatsen. — VRACHTEN. Een schip is bevracht met Katoen naar Havre en Hamburg tot fr. 85 per ton en een naar Mauritius tot rs. 4 per candy van 7½ cwt.

Advertentien.

Voor de vele bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van ons geliefd jongste Kind, betuigen wij onzen opregten dank.

Rotterdam den 6 *Junij* 1859. — L. VAN KOETSVELD. M. A. VAN KOETSVELD, VAN DEN ENDE.

Voor de hartelijke bewijzen van deelneming, bij het afsterven van Mevrouw HELENA FRIEDHOFF, Weduwe den Heere J. VAN DUYM, ook van buiten de Stad ontvangen, betuigen de Kinderen en Behuwd-Kinderen hunnen welmeenenden dank.

Rotterdam 7 *Junij* 1859. — Uit aller naam, J. VAN DUYM.

Bevallen van eene DOCHTER *H. F. M. SMALT*, geb. VAN HENGELAAR.

Rotterdam, 5 *Junij* 1859.

Bevallen van eene DOCHTER *B. GROENEVELD*—COMMIJS.

Rotterdam 5 *Junij* 1859.

Heden overleed alhier Mejufvrouw ELIZABETH VAN DER VEN, in den ouderdom van 78 jaren.

Rotterdam 5 *Junij* 1859. — G. VAN REYN, J. VOORHOEVE H. C. ZN., *Executeuren-Testamentair.*

Men gelieve deze algemeene kennisgeving ook als bijzondere aan te merken.

Advocaat L. ADRIANI

is VERHUISD naar de

Noordblaak, wijk 4, *n°.* 130.

Een Ieder wordt verzocht **geen Crediet** te verleenen aan de **EQUIPAGE** van het Zweedsch Schoenerschip **Princessan Charlotte,** Kapitein G. A. HAGSTRÖM, als zullende daarop, zonder voorkennis van gezegden Kapitein, ***geene Betaling*** geschieden.

Te Rotterdam

ligt in Lading

NAAR

BOSTON,

het *Amerikaansch* **snelzeilend BRIKSCHIP RADIANT,** Kapitein **W. W. Flinn,** om ***Maandag 4 Julij*** te vertrekken.

Adres bij HUDIG & BLOKHUYZEN.

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY

(INCORPORATED BY ROYAL CHARTER)

Wekelijksche Dienst

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN, voor Goederen en Vee,

Het Engelsch Schroefstoomschip **EARL OF AUCKLAND,** Kapitein **William W. Appleton,** vertrekt WOENSDAG 8 JUNIJ, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

SNELVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN ANTWERPEN,

VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,

met de STOOMBOOTEN

TELEGRAAF III & IV,

BEHOORENDE TOT DE SNELSTVARENDE VAN EUROPA.

Deze nieuw expresselijk voor den Vervoer van Passagiers gebouwde Stoombooten, hebben schoon gemeubileerde Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen, hetwelk afgehuurd kan worden.

PLEIZIERREIS

GEDURENDE HET PINKSTERFEEST.

Van ***ROTTERDAM*** den **12 Junij,** van ZATURDAG op ZONDAG ten **12** ure 's nachts, en **terug** van ***ANTWERPEN*** DINGSDAG 's morgens ten **8.30** ure, na aankomst der eerste Spoortreinen van *Brussel* en *Gend.*

Deze Reis geschiedt langs het CATSCHE VEER, CORTGENE, WOLPHAARTSDIJK, HET SLOE en TERNEUZEN heen en terug, en biedt daardoor te gelijk de gelegenheid aan om de geheele Provincie ZEELAND te bezoeken.

JUNIJ 1859.

Van ROTTERDAM.			Van ANTWERPEN.		
8 Woensdag	's nachts 7/8	1.—	8 Woensdag	's morgens	5.30
9 Donderdag	's morgens	2.30	9 Donderdag	"	6.30
10 Vrijdag	"	3.30	10 Vrijdag	"	7.30
11 Zaturdag	"	5.—	11 Zaturdag	"	8.30
			12 Zondag	"	10.—
12 Zondag 's nachts 12 ure, van Zat. 11 op Zond. 12.	*PINKSTEREN.* PLEIZIERREIS.		**14 Dingsdag TERUG** 's morgens 8.30 ure.		
14 Dingsdag	's morgens	7.30			
15 Woensdag	"	8.30	15 Woensdag	's namiddags	12.30

Te ZIJPE wordt voor Zierikzee en Brouwershaven op de heen- en terugreis aangelegd; aldaar staat eene zeer goed ingerigte Diligence gereed, die **van Zijpe naar Zierikzee en Brouwershaven,** na aankomst der Stoombooten vertrekt en **van Brouwershaven naar Zierikzee en Zijpe,** in correspondentie op de Stoombooten rijdt.

ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1 n.° 21, **VERWEY & Co.,** *Cargadoors-Expediteurs.*

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

ZOMERDIENST van af 17 MEI 1859.

DIENST voor PASSAGIERS en GOEDEREN,

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN MANNHEIM

en tusschen gelegen Plaatsen.

DAGELIJKS van ROTTERDAM naar MANNHEIM.

Van **Rotterdam**	's middags ten	**12**	ure.	Van **Keulen**	's nachts ten	**12**	ure.
" **Nijmegen**	's avonds "	**8**	"	" **Coblenz**	's morgens "	**9**	"
" **Emmerik**	's morgens "	**7½**	"	" **Mainz**	" "	**4**	"

DAGELIJKS van MANNHEIM naar ROTTERDAM.

Van **Mannheim**	's middags ten	**3**	ure.	Van **Keulen**	's avonds ten	**8**	ure.
" **Mainz**	's morgens "	**7**	"	" **Nijmegen**	's morgens "	**8½**	"

De Stoombooten dezer Reederij hebben op het dek Glas Paviljoen en ieder twee Slaapkamertjes, welke laatste voor eene Reis af te huren zijn.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de **Nederlandsche Stoomboot-Reederij,** in de Boompjes te Rotterdam, en bij alle hare **Agenten.**

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

VEILING te AMSTERDAM, op Dingsdag 12 Julij 1859, van:

84279	Bossen	**BINDROTTING,**	liggende	*Aldaar;*
77630	"	**DITO,**	"	*Rotterdam;*
10247	"	**DITO,**	"	*Dordrecht;*
13856	"	**DITO,**	"	*Schiedam.*

De Directie geeft de verzekering, dat zij, vóór medio September aanstaande, geene andere Bindrotting dan de bovengemelde hoeveelheid aan de markt zal brengen.

Amsterdam 4 *Junij* 1859.

AANBESTEDING

VAN

600 kubieke Ellen GRIND.

Het BESTUUR van den **Polder *het Oudeland*,** te **Ouddorp,** provincie Zuidholland, is van meening om den 15 Junij eerstkomende, des namiddags 6 ure, in de Raadkamer der voornoemde Gemeente, bij Inschrijving aan te besteden:

Het **Leveren** van bovenstaande hoeveelheid **goed gewasschen** en **gezifte GRIND,** tot het daarstellen van een **Grindweg.**

De Besteding geschiedt per kubieke El, te leveren aan de zuidzijde van het Eiland Goedereede, in de nabijheid van de zoogenaamde *Oude Val.*

Nadere inlichtingen te bekomen bij gemeld Bestuur. Brieven *franco.*

PUBLIEKE VERKOOPING

in de **Bank van Leening** te ***Maassluis*,** op Donderdag den 16 Junij 1859, van alle **PANDEN,** welke in de Maanden **Januarij, Februarij** en **Maart 1858** zijn ingebragt. Degenen welke de Verkooping hunner Panden willen voorkomen, zullen daarvan den Intrest moeten voldoen vóór of uiterlijk op den 9 Junij.

A. VAN BINSBERGEN, J. F. SAUERBIER, L. J. PLEMP VAN DUIVELAND en JOSEPH JACOBSON, Makelaars te Rotterdam, zullen op Donderdag den 9 Junij 1859, des middags ten 12 ure, in het Huis der Notarissen aan de Geldersche-kade, Veilen:

275 VATEN
Rood SMYRNA ROZIJN,

alhier aangebragt van **Triest,** per het Stoomschip *Rhône*, Kapitein *W. J. Wilkens.*

Liggende in Rijks Entrepôt, Twee Leeuwensteeg, wijk 1, n.° 237/238, en aldaar daags vóór en op den dag der Veiling voor een ieder te **zien.**

IEMAND van middelbare jaren en onbesproken Gedrag wenschte zich gaarne te belasten met

ADMINISTRATIE

of **Waarneming van Huizen enz.,** kunnende Bewijzen van Securiteit en eene goede Behandeling produceren. Reflecterenden gelieve zich te vervoegen aan het Bureau dezer Courant.

Uit de Hand te Koop:

Een Kapitaal, ruim en welingerigt **WOONHUIS** met de daarbij behoorende PAKHUIZEN en ZOLDERS staande op eene der Havens te Rotterdam. Het Woon huis is in eigen gebruik, maar kan spoedig word aanvaard. De Pakhuizen en Zolders zijn alle Ve huurd tot ƒ 3504 's jaars.

Te bevragen ten Kantore van de Notarissen VA DER HOOP en REEPMAKER aldaar.

VERKOOPING van

Meubelen, Huissieraden enz

VAN MARLE & DE SILLE zijn voornemens, te overstaan van den Notaris *W. S. BURGER W* op Vrijdag den 10 Junij 1859, op de gewone ure aan het Venduhuis, aan de Vlasmarkt te Rotterd publiek te Verkoopen: Gemaakt GOUD en ZILVE PORSELEIN, GLAS- en VERLAKTWERK, KLE DEREN, BEDDEN met TOEBEHOOREN, dive MEUBELEN en HUISSIERADEN, KOPER, TI en andere GOEDEREN meer. Benevens eeni MANUFACTUREN, DAMES-HANDWERKE WOL, ZIJDE enz. — 's Daags te voren van 10- 5 ure te zien.

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerend te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principale die daartoe door de Arrondissements-Regtbank te Rotte dam zijn gemagtigd, zijn van meening om op MORGE den 8 Junij 1859, des namiddags ten 5 ure, in he Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Geldersche- kade te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

Een hecht, sterk, weldoortimmerd **WINKEL-HUIS,** met BOVENWONINGEN en **ERVE,** staande en gelegen aan de oostzijde van de Oos Molenstraat te Rotterdam, wijk 12, n.° 319, Kadast sectie N, n.° 470.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 185 op .... ƒ 52.09.

Verhuurd: het Benedenhuis tot 1 Augustus 186 en de Bovenwoningen in 4 Percelen p 3 maanden, per maand en per week, te zame voor ƒ 524.40 's jaars.

Het te veilen Pand kan nog HEDEN en MORGE worden bezigtigd, van des voormiddags ten 10 t des namiddags 3 ure, mits men voorzien zij van ee Permissiebiljet, door een der voornoemde Notariss afgegeven, te wier Kantore, aan de Zuidblaak te Rot terdam, inmiddels nadere informatien zijn te bekome

---

Openbare Verkooping,

bij **Veiling** op VRIJDAG den 10 en bij **Afsla** op VRIJDAG den 17 JUNIJ 1859, beide 's morge ten *elf* ure, in het Logement **de Moriaan,** te *Maassluis*, ten overstaan van den Notaris *L. D. J. REESER* aldaar, van:

Het BUITENGOED

BUITENRUST,

met HEERENHUIZING, SCHUREN, KOE- en PAARDENSTALLING, DORSCHVLOER, TUIN BOOMGAARD, ERF, WERF, BOUW- en WEI- LAND, te zamen groot 4 B. 67 R. 78 E., alles in **Nieuw Rozenburg,** gemeente *Rozenburg.*

Te aanvaarden 1 November 1859.

Nadere informatie ten Kantore van genoemde Notaris *REESER.*

Openbare Vrijwillige
VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerend te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen die daartoe door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam zijn gemagtigd, zijn van meening om op Dingsdag den 21 Junij 1859 te veilen, en op Dingsdag den 28 Junij 1859 te verkoopen, telken dage des voormiddags ten 11 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam:

N.s 1 a 7. **Zeven** Kavels **TIENDEN van LANDEN,** gelegen onder Wieldrecht, in het 3de Pand, zijnde de Kavels 9 tot en met 15, waarvan de gemiddelde jaarlijksche zuivere opbrengst over de laatste 15 jaren, na aftrek der twee voordeeligste en der twee nadeeligste jaren bedraagt ƒ 558. 27.

Zulks eerst separaat en daarna gecombineerd.

En N.s 8, 9 en 10. **Drie** Percelen **KOORN-TIENDEN** van **LANDEN,** gelegen onder Goudswaard, genaamd ***den Koorndijk*,** als: 4 Kavels in het eerste Blok, genaamd *het Vierkante Blok*, het Blok genaamd *Leendert Imantsgors* en het Blok genaamd *Klaas Corvinkshoek*, waarvan de gemiddelde jaarlijksche zuivere opbrengst als voren bedraagt ƒ 199. 17.

Zulks mede eerst separaat en daarna gecombineerd.

Alles breeder bij Biljetten beschreven.

Zijnde nadere informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris *HUIBERT SCHUYTEN* te Dordrecht, alsmede ten Kantore van voornoemde Notarissen *DALEN en LAMBERT*, aan de Zuidblaak te Rotterdam.

Het

HUIS, PAKHUIS en ERVE,

aan de westzijde van de Tweede Lombardstraat, wijk 8, n.° 177, door de Notarissen SCHADEE, KLEY & BURGER laatstleden Woensdag geveild, in het Notarishuis te Rotterdam, zal aldaar op MORGEN, Woensdag den 8 Junij 1859, des namiddags ten 5 ure, worden **Afgeslagen.**

Bij *MENSING & DE KONING*, te Rotterdam, is gedrukt en alom te bekomen:

Toelichting der Bepalingen

VAN DE

ZENDINGS-VEREENIGING

te *ROTTERDAM*,

uitgesproken in haren eersten openbaren BIDSTOND den 7 April 1859.

Prijs 25 Cents.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van DINGSDAG 7 Junij 1859, N.o 134.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* geven bij deze kennis, dat de kohieren van de plaatselijke directe belasting voor het jaar 1859, voor zooveel betreft de wijken 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 en 15 dezer Gemeente, zoodanig als die door den Gemeenteraad zijn vastgesteld, door Heeren Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuidholland zijn goedgekeurd en aan den Heer Gemeente-Ontvanger ter invordering zijn ter hand gesteld; zullende derhalve de aanslagbiljetten eerstdaags aan de belastingschuldigen worden bezorgd.

Rotterdam den 6 Junij 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

de Secretaris, STORM VAN 'S GRAVESANDE. *de Burgemeester*, J. F. HOFFMAN.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*,

Gezien de artikelen 44 en 84 der Verordening op het rijden te Rotterdam, afgekondigd den 16 April 1856 (Gemeenteblad n.o 7),

Geven bij deze aan de belanghebbenden kennis:

dat de tijd en plaats voor de kostelooze nummering der wagens, bedoeld in art. 44 der gemelde Verordening, door hen bepaald is op iederen Maandag, Woensdag, Donderdag en Vrijdag in de tegenwoordige maand Junij, van des voormiddags 9 tot des middags 12 en van des namiddags 3 tot des avonds 6 ure, in het Boterhuis aan de Nieuwemarkt;

dat de nummering zal geschieden door den daarmede belasten Commissaris *Antonie Lameer*;

en dat dus aan dien ambtenaar, ook bij verandering van eigenaar der aldus genummerde wagens, de bij art. 84 der Verordening voorgeschrevene kennisgeving binnen acht dagen na die verandering zal moeten gedaan worden.

Wordende dus alle eigenaars van de bedoelde wagens aangemaand om aan een en ander te voldoen, ten einde de boete van ƒ 3 te voorkomen, welke, bij de Verordening, op de overtreding der bovenbedoelde bepalingen is gesteld.

Rotterdam den 6 Junij 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

de Secretaris, STORM VAN 'S GRAVESANDE. *de Burgemeester*, J. F. HOFFMAN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Maandag 6 Junij.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp tot bekrachtiging van eenige artt. der voorloopig verleende concessie tot aanleg van den Zuider-spoorweg.

Daarna zijn aangevangen de algemeene beraadslagingen over de twee wetsontwerpen

tot het buitengewoon onder de wapenen houden van de miliciens der ligtingen van 1856 en 1857.

Bij de opening der beraadslaging vroeg de *Minister van Buitenlandsche Zaken* dadelijk het woord, ten einde met een enkel woord die wetsontwerpen aan de goedkeuring der Vergadering aan te bevelen en om in het bijzonder te wijzen op de omstandigheden welke tot die aanneming behooren te leiden. De Minister zeide het volgende: Een enkel maar een beteekenisvol woord kan hier door de Regering gebezigd worden, ten einde aan elk te doen gevoelen het bestaan van die buitengewone omstandigheden welke moeten strekken tot goedkeuring van de voordragten der Regering. Het woord namelijk dat gelezen wordt op het graf van den bouwmeester der hoofdkerk te Londen: *Zie rondom u*. Wanneer wij om ons heen zagen, dan moest daaruit blijken dat ook voor ons de tijd gekomen is om op de gevaren die dreigen, bedacht te zijn; en wanneer allen om ons heen erkenden, dat die gevaren aanwezig zijn en dat zij voorbereiding vorderen, dan moet ook bij ons het bestaan daarvan en de noodzakelijkheid tot voorbereiding erkend worden. Ik zal niet in vele bijzonderheden behoeven te treden ten aanzien van hetgeen gebeurt. Dit is wereldbekend. In Pruissen heeft men een geduchte legermagt op voet van oorlog gebragt, ten einde op den eersten wenk des opperbevelhebbers te velde te kunnen trekken, en bovendien zijn reeds de gelden, voor het te velde trekken gevorderd, eenstemmig door de Vertegenwoordiging ingewilligd geworden, zoodat men daar zich volkomen heeft voorbereid, om tot de verdediging van den Vaderlandschen grond te kunnen overgaan. In België is het niet anders gesteld. Daar zijn tien ligtingen der nationale militie voorhanden, van welke twee in reserve en de acht overigen tot beschikking der Regering, zonder dat daartoe de tusschenkomst der Wetgevende Magt gevorderd wordt. Van de bevoegdheid der Regering heeft men in België reeds ruim gebruik gemaakt, want men heeft thans twee nieuwe ligtingen opgeroepen, zoodat België thans beschikbaar heeft 10 ligtingen elk van 10,000 man. Ziedaar ook door België eene behoorlijke toerusting ten strijde, eene behoorlijke voorbereiding tot verdediging van den Vaderlandschen bodem verwezenlijkt.

En bij onze overzeesche naburen in Engeland? Dat land, waarvan een dichter sprak, dat het beveiligd was door het bolwerk van den oceaan, het is niet minder bedacht op die toerusting. De kustverdediging wordt behoorlijk versterkt, de zeemagt wordt er sterk uitgebreid, waartoe men reeds 20,000 matrozen heeft aangeworven; en men rigt er corpsen scherpschutters op, waarbij duizende vrijwilligers tegelijk toestroomen. Daar wordt gedacht aan de waarschuwing van den dichter: Engeland zal nimmer knielen aan de voeten van een veroveraar, dan nadat het aan zich zelf ontrouw is geworden, dan nadat het zich zal hebben verzaakt; alleen dan wanneer het de spreuk zal hebben uit het oog verloren: God helpt dengene die zichzelve helpt. En is nu onze nationale gezindheid eene andere? Gewis niet. Zij is duidelijk gebleken toen ons Land eenmaal stond verlaten door geheel Europa en besprongen werd door de twee grootste magten van dit werelddeel, toen Nederland toch pal bleef staan en met eere uit den strijd is te voorschijn getreden. Het is toen in deze zelfde Vergadering, dat wij hebben kunnen hooren de verklaring: **de Nederlander buigt zijne knieën voor niemand dan voor het Opperwezen.**

Zoo zien wij dan allen om ons heen zich voorbereiden tot den strijd, omdat erkend wordt dat de omstandigheden zoodanig zijn, dat het gevaar, hetwelk op dit oogenblik nog verre af is, in weinig tijds tot ons naderen kan. Die vrees voor een naderend gevaar is zoo sterk en zoo algemeen, dat men er zelfs in het afgelegen, weinig genaakbare Portugal op bedacht is, en daar het leger met 24000 man heeft vermeerderd. Maar, zal men vragen, welke zijn dan die omstandigheden die zoo gevaarlijk zijn, dat zij eene voorbereiding vorderen voor de verdediging van den vaderlandschen grond? Die omstandigheden zijn velerlei en kunnen niet alle hier duidelijk geopenbaard worden; maar enkele zijn toch zoo duidelijk, dat zij aan elk als het ware in het oog moeten vallen. Welke toch is de strijd die gevoerd wordt? Welke zijn de aard en de strekking van dien strijd? Hij wordt gevoerd voor de zegepraal van een beginsel, voor het beginsel der nationaliteit, voor de volkomen onafhankelijkheid van Italië; voor het beginsel van de zuivering van dat land van alle vreemde opperheerschappij, ten einde daar een zelfstandig volksbestaan tot stand kunne komen. Wanneer dat beginsel eenmaal zegeviert, dan is het ook elders van toepassing te achten en reeds nu is daaraan uitbreiding gegeven; want het wachtwoord is geen ander dan de zuivering van alle vreemde heerschappij in Italië van de Alpen tot de Adriatische Zee. Met dit beginsel staat een ander beginsel in naauw verband, namelijk dat het volk zelf tegen die opperheerschappij wordt opgeroepen om zijne zelfstandigheid te verzekeren. Men ziet als gevolg daarvan nu reeds wettige Vorsten hun Land verlaten voor den aandrang der omwenteling, en wanneer men zich een tiental jaren terug denkt, dan rijst de vraag of hetgeen men toen zag gebeuren, ook nu niet weder op verschillende plaatsen kan voorvallen? Maar ik wil niet verder bij deze omstandigheden stilstaan; ik wil niet betoogen hoezeer er kans bestaat tot bevestiging van hetgeen door den eersten Minister van Engeland in het Hoogerhuis werd verklaard: dat deze oorlog geen andere dan een algemeene oorlog zijn kan. Maar er is nog eene andere omstandigheid. Geheel Duitschland verkeert in eene opgewekte stemming, de herinnering aan vroeger aangedaan leed wekt de geestdrift op, en zullen nu de Regeringen in staat zijn deze op den duur te beteugelen? *Wel* heeft men de geruststellende verzekering van Frankrijk, dat het geen oorlog tegen Duitschland beoogt, maar daaraan is de voorwaarde gehecht dat geene uittarting van de zijde van Duitschland komen zou. Wie echter verzekert ons dat dit niet zal plaats hebben? Men zegt: wij kunnen gerust zijn dat een Duitsch leger niet in den strijd zal worden medegetrokken, op grond van art. 46 der Weener slotacte; want wanneer een Duitsche staat, lid van den Duitschen Bond, oorlog voert buiten het grondgebied van dien Bond, dan is in dezen oorlog Duitschland niet gemoeid. Doch op dat artikel volgt artikel 47, waarin gezegd wordt dat wanneer door zoodanigen oorlog het gevaar dreigend mogt worden voor Duitschland en dat gevaar bij meerderheid van stemmen erkend wordt door den Engeren Raad, dat dan de Duitsche Bond aan dien krijg deel moet nemen. En nu is door vele gezagvoerende mannen in Duitschland, vooral door den generaal von Radowitz, de overtuiging voortgeplant, dat de overschrijding van de lijn der Mincio een dreigend gevaar uitmaakt voor Duitschland, en wanneer nu het wachtwoord zal worden verwezenlijkt: de onafhankelijkheid van Italië, van de Alpen tot de Adriatische Zee, — dan kan eene enkele omstandigheid Duitschland aan den krijg doen deelnemen. Ik wensch niet verder te gaan: ik wensch mij niet te verdiepen in beschouwingen of die gevreesde oorlog inderdaad zal uitbreken; maar zooveel is zeker dat de groote vrees voor de uitbarsting van dien oorlog bestaat, en dat daarin ook voor ons de reden moet gelegen zijn om op alle gebeurtenissen niet onvoorbereid te zijn. Het is noodig om eene geoefende legerschaar daar te stellen ten einde des noodig aan den vijand het hoofd te kunnen bieden, en nu meenen wij niet te veel te vorderen, wanneer wij voor twee ligtingen oefening in den wapenhandel vragen, en zulks te minder daar men in vorige jaren telkens verzuimd heeft de gewone zeswekelijksche oefeningen te doen plaats hebben. Of eene ongeoefende schaar met vrucht den vaderlandschen grond zal kunnen verdedigen, dit laat ik gerustelijk aan de Nederlandsche Vertegenwoordiging ter beantwoording over. O neen, de beantwoording is niet twijfelachtig. Gij Mijne Heeren! zult door uwe stemming zeggen: oefening *moet* er plaats hebben; want inderdaad anders zou ons later in de ooren kunnen klinken: het is te laat, en wij moeten thans de slagtoffers onzer zorgeloosheid naar de slagtbank voeren, omdat wij niet bijtijds bedacht zijn geweest om ze op het gevaar voor te bereiden.

Daarna vroeg de heer *Minister van Oorlog* het woord, die meer bijzonder trad in eene beantwoording der bedenkingen op de onderdeelen der voordragten, voorkomende in het Eindverslag der Kamer. De hoofdinhoud van des Ministers rede kwam op het volgende neder: De Regering kon niet toestemmen dat de oproeping der twee ligtingen eene schrede zou zijn tot een toestand van wapening en tot het brengen van ons leger in oorlogstoestand; want ware dit het geval, er zou veel meer moeten worden gedaan. De Minister wierp tevens het verwijt van de Regering af dat bij haar gemis aan vastheid van stelsel zou zijn; daar de wijziging, welke de voordragten hadden ondergaan, alleen betrof de beperking der middelen, doch dat het *beginsel*, het onder de wapenen roepen en houden van de miliciens, onveranderd door de Regering werd gehandhaafd. De Minister verklaarde voorts, dat de landmagt voor de verdediging des Lands wèl kon zijn toegerust zonder dat juist ieder man van een getrokken geweer was voorzien; in Frankrijk zelf waren nog de meeste soldaten met gewone geweren gewapend. Met betrekking tot den toestand der schutterijen zeide de Minister, dat er niet aan gedacht kon worden om ze in vredestijd, vooral niet de rustende schutterijen, behoorlijk voor den oorlog te oefenen, daar men ze niet buiten de gemeenten waar de burgers wonen in corpsen zou kunnen vereenigen. Doch daarom was het dan ook dubbel noodig de militie goed te oefenen. Na nog eenige opmerkingen betrekkelijk ondergeschikte punten te hebben toegelicht, verklaarde de Minister, dat de Regering, ofschoon erkentelijk voor den raad van de Commissie van rapporteurs, die in overweging gaf om zich slechts te bepalen tot eene oproeping voor den tijd van zes weken, bij hare voordragten moest blijven volharden; deed zij het niet, men zou haar dan met grond kunnen verwijten, dat zij geen vast beginsel had omhelsd. Niet dan na rijp beraad waren deze gewijzigde voordragten aangeboden, en hij hoopte dat de Kamer ze zou aannemen, opdat niet de dierbaarste belangen van het Vaderland mogten worden benadeeld of in de waagschaal gesteld; terwijl de Regering, wanneer, bij niet toestemming, eenmaal het te laat mogt worden uitgesproken, zich van hare zijde verantwoord zou achten.

De heer *Kien* verklaarde, na eene lange inleiding, te behooren tot hen die de toekomst donker inzien. De redenen voor bekommeringen bestonden in allen deele. Na de rede van den Minister van Buitenlandsche Zaken, zou hij daarover niet veel uitweiden. Hij somde de jammeren des oorlogs op, en kwam daarna tot de reden van gerustheid, die sommigen vonden in de verklaring van Napoleon III, dat hij alleen de vrijheid en onafhankelijkheid van Italië op het oog had. Spreker gunde den Italiaan zeker meerdere vrijheid; reeds 10 jaren geleden deelde hij in de vreugde dat Italië ontslagen zou worden van de vreemde heerschappij en van het priesterheer; maar de vrijheid derwaarts door Fransche bajonetten overgebragt, wekte bij hem niet de minste sympathie; integendeel zij baarde hem bekommering. Immers, waar bragten de Fransche wapenen ooit waarachtige vrijheid aan? Hoe dikwijls werden onder die banier door Frankrijk kruistogten gevoerd, die geheel andere doeleinden op het oog hadden. Ook hier waren ze eenmaal als verlossers opgetreden; maar hij wenschte te zwijgen van dat treurige tijdvak onzer geschiedenis, dat zich kenmerkte door onze vernedering, door het verlies onzer vrijheid en van ons volksbestaan. Sedert dien tijd had hij tegen Frankrijk een afkeer, ja zelfs een argwaan behouden, dien zelfs het Keizerlijke eerewoord hem niet kon ontnemen. Hij hoopte dat Z. K. M. hem dat vergeven zal (hilariteit), en dat hij, even gulhartig als dezer dagen een lid der Kamer bij eene andere gelegenheid, amende honorable zal kunnen doen, en verklaren dat zijn oordeel onverdiend, hard en op dwaling gegrond was. Zonderling was het intusschen dat de publieke opinie in Europa was wakker geschud. Reeds maakten alle Landen zich gereed tot verdediging; waarom zouden wij alleen eene zorgelooze gerustheid aan den dag leggen? Eene gerustheid die veel heeft van het kind dat de oogen sluit en de ooren toestopt om niet te zien en te hooren wat rondom hem voorvalt. Het tweede deel van sprekers rede was gegrond op de stelling des Ministers van Buitenlandsche Zaken, dat wij eene rustige maar wel toegeruste houding moesten aannemen. Rustig beteekende geenszins niets doen, rondkijken, in een dolce far niente vervallen; rustig bedoelt naar den zin der Regering, gerustheid met innig besef dat wij wel toegerust zijn. Daarom wilde hij aan de Regering geene rust gunnen, tot zoolang de Natie gerust kon zijn dat men goed toegerust was. Wat beteekende bovendien eene wel toegeruste houding? Hij keurde het goed dat de Regering de bestaande leemten trachtte aan te vullen; maar hij betwijfelde of wij daarmede genoeg deden. Neen, den Minister van Oorlog mogt geen rust worden gegund, tot dat het leger en de schutterij in dien toestand zouden zijn, dat wij met gerustheid de toekomst tegemoet konden gaan. Hij betwijfelde of ons leger in gehalte en geoefendheid in een goeden toestand verkeerde. De bepaling van art. 173 der Grondwet was eene doode letter, was onuitgevoerd gebleven. De Raadslieden der Kroon mogten wel toezien geen dag en geen uur te verzuimen, opdat men niet weder even als in 1780 zou uitroepen: „Zie dat heeft de Stadhouder gedaan!" De marine werd, drie jaren geleden, verklaard te zijn in staat van verval; maar hij hoopte dat de Minister van Marine zou kunnen zeggen, wat de Engelsche Minister van Marine had gezegd: „Ik „weet dat een groote pligt op mij rust, doch ieder „kan ook verzekerd zijn, dat ik geen dag, geen uur „verloren laat gaan, om het vertrouwen te verdienen „dat in mij gesteld wordt." Ook aan den Minister van Marine gunde hij geen rust, tot dat door diens rusteloos streven de Marine uit haar verval zou zijn opgeheven, en hij riep daarbij den Minister van Kolonien toe: vergeet toch ook onze Kolonien niet. Hij kon niet aannemen dat wij eene wel toegeruste houding hadden. Sedert de vaste landmagt ons als middel van defensie was ontnomen, was de militie meer op den voorgrond getreden; doch de toestand van ons leger was van dien aard, dat wij het minst toegerust waren van alle Landen in Europa, behalve misschien van de Pauselijke Staten. Bestond er een leger hier te Lande? Neen, er bestonden slechts kaders, en spreker vond dit een zeer treurig verschijnsel als hij er b. v. op lette hoe gemis aan de noodige middelen ons zou beletten, om bij de spoedige uitbarsting van den oorlog 3 of 4000 man naar onze kolonien te zenden. Bedriegt zich niet eene Natie, die meent dat zij is wel toegerust, doch waarvan het leger derwijze is zamengesteld. Daarom gunde hij ook den Minister van Kolonien geen rust tot dat hij gezorgd zou hebben, dat Nederland op zijne maatregelen rustig kon vertrouwen. Hij beweerde dat ons leger niet zoo geoefend was, om dadelijk of spoedig tegen den vijand te kunnen oprukken, en dat onze schutterijen zoo geheel ongeoefend waren, dat er nog eenige maanden verloopen zouden alvorens ze uitgerust en georganiseerd konden zijn. Aan dit alles ontleende de spr. de reden tot goedkeuring van den voorgestelden maatregel. Hij zou het onverantwoordelijk achten, indien men niet vooraf de gelegenheid opende om zijne troepen behoorlijk te oefenen. Vergeleek men onzen toestand met dien van België, dan zag het er treurig met ons uit. Openlijk verklaarde hij dat het karigheid, overdreven zuinigheid, loszinnigheid zou zijn, wanneer men thans, even als in de tijden der Republiek, zou zeggen: men zal het niet doen, en wanneer het gebeurt is het tijds genoeg. Die verantwoordelijkheid wilde hij niet op zich laden en hij voor zich, ofschoon meenende dat eene aanvankelijke oproeping van zes weken voorloopig voldoende zou geweest zijn, zou, nu de Regering bij hare voordragten bleef persisteren, daaraan met volle vertrouwen zijne goedkeuring schenken.

De heer *Storm van 's Gravesande* begon met den Minister van Oorlog ernstig te verzoeken de noodige kalmte te behouden bij hetgeen hij had te zeggen, omdat het hem vroeger was gebleken, dat de Minister wel eens die noodige kalmte uit het oog had verloren. Hij sprak hier niet tot den generaal-majoor van Meurs, wien hij gaarne de hand drukte, maar tot het hoofd van het Departement van Oorlog, met wiens handelingen hij zich niet altijd kon vereenigen.

Het groote twistpunt bij deze voordragt lag in de meening van een groot aantal leden, dat men hier tot een maatregel van *wapening* overging. Men achtte dit voor onzen Staat niet raadzaam; en hij moest verklaren, dat wanneer er geene andere redenen tot wapening bestonden dan die de Minister van Buitenlandsche Zaken heden had aangevoerd, het hem voorkwam dat die redenen niet geldig waren. Noch het doel, de onafhankelijkheid van Italië, noch de vrijmaking van vreemde overheersching, noch de oproeping van de volken tot afschudding van het juk der vreemde heerschappij kon met ons Land in betrekking staan. Er was echter nog een ander bezwaar: als maatregel van oefening ging men te ver, als maatregel van wapening men niet ver genoeg. Ook hij geloofde, dat wanneer het gevaar nabij was, men nu niet genoeg doet; maar hij geloofde ook, dat wanneer men vasthield aan het denkbeeld van strikte neutraliteit, de woorden van den Minister van Buitenlandsche zaken heden morgen uitgesproken, vrij zonderling moesten voorkomen; kwam men tot oorlog, dan waren er vele andere zaken die in de eerste plaats benoodigd zijn. Hij wilde niet beweren dat er geen oefening noodig was, maar er waren zoodanige leemten in ons verdedigingsstelsel, dat het hoogst moeijelijk zou zijn tegen over den vijand te staan. In ons verdedigingsstelsel kwam in de eerste plaats het inundatie-stelsel te pas en nu beweerde de spr. dat het niet mogelijk zou zijn, op dit oogenblik den vijand met gebruikmaking van dat stelsel met vrucht te weren. Wat de oefening der troepen betreft, had de Kamer als het ware aan de Regering een verzoeningsmiddel voorgeslagen, om n. l. de troepen volgens de Grondwet zes weken te doen oefenen. Hij wilde dat middel nog eens toelichten. Maakte de Regering van deze hare grondwettige bevoegdheid gebruik, dan *kon* de Kamer de daartoe benoodigde gelden niet weigeren en dan verbleef nog altijd aan de Regering de faculteit, om naar gelang der omstandigheden het zamenblijven der miliciens aan te vragen. Men moest ook, met het oog op de voorgedragen maatregelen, letten op het groote bezwaar, dat duizende jongelingen aan hun werkkring zouden worden ontrukt. Spr. nam aan, dat alle dergelijke consideratien wijken moesten, zoodra de vijand voor de deur stond; maar dit was nu het geval niet en men moest daarom dit bezwaar niet ligt tellen. Het kwam hem dus voor, dat de wijze waarop de Regering de oefening vraagt, niet goed was; en dat in ieder geval dan in de eerste plaats de ligting van 1855 behoorde te worden opgeroepen, daar deze de minstgeoefende was. Hij keurde niet goed hetgeen in het verslag te lezen stond, n. l. dat de troepen, op marsch, tegenover den vijand moesten leeren, maar in deze uitspraak was toch eenige waarheid gelegen; want de troepen konden dan eerst goed geoefend worden, wanneer men in werkelijken oorlogstoestand verkeerde. Naar zijne meening drukte de geheele verantwoordelijkheid der maatregelen op den Minister van Oorlog, daar diens ambtgenooten in geenen deele deskundigen waren, en dan vroeg hij o. a., of die Minister durfde beweren, dat men den vijand zou kunnen weren met het oog op het gebrek aan geschut dat wij hadden? En wat de questie der geweren betrof, had deze Minister in december jl. gezegd dat hij proeven nam, en toch was sedert gebleken dat die proeven reeds in het groot in 1851 en 1852 genomen waren en dat de conclusie van dat onderzoek geweest is, dat de gladden loopen zeer goed in getrokken loopen konden veranderd worden. Aan de schutterijen was in jaren niets gedaan. Men had alleen een nieuw model gevonden voor een vlam op de chakot (Hilariteit); en nu vroeg de spreker, of alles te zamen genomen, wel geschikt was om vertrouwen in te boezemen bij de gewigtige tijdsomstandigheden waarin wij ons bevinden, en of er aanleiding toe bestond om met innige overtuiging en uit innig besef, dat men zich op de Regering kon verlaten, zijne stem aan de voordragten geven kon? Hij voor zich kon zijne stem nog niet toezeggen en moest daartoe nog den loop der discussien afwachten, daar bij hem schier onoverkomelijke bezwaren bestonden.

De heer *Dommer van Poldersveldt* had sedert tien jaren gestaan in de rijen van hen die verlangden dat in tijden van vrede uit ons leger alle zweem van weelde verdwijnen zou; maar in de tegenwoordige omstandigheden schaarde hij zich in de voorste rijen van hen die eene andere gedragslijn wilden zien gevolgd. Hij erkende gul weg geen vriend te zijn van votums van vertrouwen of wantrouwen, maar zoo er ooit een oogenblik was, waarin van een votum van vertrouwen sprake kon zijn, dan was het het tegenwoordige oogenblik. De Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Oorlog hadden nu reeds herhaalde malen aangetoond, dat wij in buitengewone omstandigheden verkeerden. Dat betoog was eigenlijk overbodig, want ieder voor zich ziet genoeg wat er gebeurt. De vraag was enkel, wat er zal behooren te geschieden? Indien men weigerde hetgeen de Regering vroeg, dan zou men de verantwoordelijkheid der Regering op zichzelve laden; dat kon, dat wilde de spreker echter niet, omdat hij niet beoordeelen kon de noodzakelijkheid der voorgedragen maatregelen; dat was de taak der uitvoerende magt. Indien men deze wetsvoorstellen afkeurde, dan zou men een votum van wantrouwen uitbrengen over deze Regering, dan zou men haar dwingen haren zetel te verlaten; tot zoodanig doel kon de spreker niet medewerken; de Regering had thans meer dan ooit kracht noodig, en hij zou daarom ondersteunen. Beschouwde hij de wetsontwerpen van dit standpunt, dan speet het hem dat de Regering van hare eerste voordragt was afgeweken; maar dan was hij ook overtuigd dat men de thans zeer beperkte eischen der Regering niet mogt weigeren. Er was gesproken van hetgeen om ons heen gebeurde, hij

zou daarover niet uitweiden, maar alleen op het voorbeeld van België wijzen. In België stonden de partijen zeer scherp tegenover elkander, doch in den Senaat werden de oorlogsvoordragten der Regering stilzwijgend zonder eenige discussie aangenomen. De Minister van Buitenlandsche Zaken had in eene vorige rede met zekere fierheid er op gewezen, dat er geene gedachte was aan eenige pressie van buiten af. Dit had hem goed gedaan; doch wanneer eens de questie kwam, en deze *kon* komen, dat men pressie wilde uitoefenen — want het beginsel van den oorlog was het imposeren van den wil der groote magten — dan zou de spreker wenschen dat de Minister met dezelfde fierheid zou kunnen zeggen, met het oog op onze wel toegeruste houding: tot hiertoe en niet verder. Hij was het met den heer van Hall eens: geene bevreesde neutraliteit; wij hadden alleen dan te vreezen als wij *niets* zouden doen. Wat den maatregel zelven betreft, meende de spreker dat geene Mogendheid het ons euvel kon duiden dat wij onze troepen oefenden. Hij wilde gaarne verklaren dat hij op twee gedachten hinkte, maar de Regering mogt dit niet doen. Hij wilde oefening, omdat oefening noodig was; maar hij sloot daarbij volstrekt niet het oog voor het feit dat wij ook meerdere troepen onder de wapenen zouden hebben. Dat de Regering wapening ontkent, was vrij natuurlijk. Men vroeg den Minister van Buitenlandsche Zaken naar de redenen der wapening, maar men vergat dat de Minister die redenen niet *mogt* zeggen, omdat zijne woorden een officiëel karakter droegen. En wanneer nu de Kamer uit deze positie, die zij zelve aan de Regering schiep, het antwoord putte: gij geeft mij geene redenen en daarom geef ik u niet wat gij vraagt, dan zou de Kamer wat al te ver gaan. Hij herhaalde het, ook hij wilde niet praalvertoon of soldaatje spelen, doch de omstandigheden geboden, thans de Regering niet te weigeren wat zij voor 's Lands welzijn noodig achtte. Ook ging de redenering niet op, die men deed gelden voor de oproeping gedurende slechts zes weken; want het bezwaar, door den heer Storm van 's Gravesande geopperd, bleef ook dan in zijne volle kracht bestaan. Immers de troepen moesten komen of niet komen; men kon hare oefening niet uitstellen tot na afloop van den oogst en dus gold dit bezwaar tegen beide maatregelen evenzeer.

Ten slotte vroeg de spreker den Minister twee ophelderingen 1°, of het waar was, dat de bestellingen, die buiten 's lands van getrokken geweren gedaan waren, geweigerd waren geworden; 2°. of het waarheid was, dat men reeds de noodige trekbanken had aangeschaft om de gladde loopen van trekken te voorzien, en zoo ja, of men in korten tijd de bewerking der geweren kon zien afgeloopen.

De heer *Idserda* zou zich tegen de voordragten verklaren omdat hij zijn zegel niet kon hechten aan maatregelen, die zonder het aanwezig zijn van eene gebiedende noodzakelijkheid, groot nadeel zouden toebrengen aan de algemeene welvaart. Hij beriep zich op eene vroegere rede van den Minister van Buitenlandsche Zaken, waarbij verklaard was, dat Nederlands regten en belangen in geenerlei regtstreeksche betrekking stonden tot den oorlog in Italie, en dat er ook geene pressie van buitenaf bestond. Spreker kon er dan ook niet toe medewerken, om aan landbouw en nijverheid die magtige hulp van duizende armen te ontnemen, en zulks in een tijdstip van het jaar, waarin die hulp onmisbaar was. Het gevolg van den voorgedragen maatregel zou ook zijn, dat na afloop van den diensttijd de thans uit hun werkkring gerukte jongelingen eene prooi zouden zijn van de armoede, waardoor zelfs menigeen in de armen der misdaad zou worden geworpen. Bovendien had de regering zich behooren te houden aan hare grondwettige bevoegheid, om de troepen voor den tijd van zes weken te doen oefenen. Hij wenschte onze krachten niet nutteloos te zien verspillen, doch liever die krachten zien bespaard tot op den tijd. waarop hare aanwending werkelijk noodig zijn zou. Ook hij was gaarne bereid tot het brengen van groote offers, wanneer het gold de verdediging van den ouderlijken grond, doch hij kon tot het brengen van die offers niet anders besluiten, dan wanneer hem was gebleken dat er gevaar aanwezig was, of althans dat er gegrond vermoeden bestond, dat er voor ons gevaren dreigen zouden.

De heer *Godefroi* stelde op den voorgrond dat het karakter der wetten die door de Kamer op 11 mei jl. waren aangenomen, geweest is: om onze Regering in staat te stellen onzen Vaderl. grond met spoed en kracht te verdedigen. En nu vroeg hij of de tegenwoordige voordragten een ander karakter droegen? Dat geloofde hij niet, Het doel van de aanbieding dezer wetten was, om de weerbaarheid van ons leger te vermeerderen, door betere en meer afdoende oefening van het leger; en nu vroeg hij, of oefening al dan niet was een middel om ons Vaderland te verdedigen, indien, hetgeen God verhoede, ons Vaderland verdedigd *moest* worden? Hij althans wist niet hoe een ander dan een bevestigend antwoord op die vraag kon gegeven worden. Om ons te kunnen verdedigen moesten wij hebben een bruikbaar leger, en nu kwam het hem voor dat daartoe even goed, ja nog meer, behoorden geoefende manschappen dan minié-geweren en kapotjassen. De Kamer had aangedrongen op de verbetering van draagbare wapenen, de Regering had daaraan toegegeven, door nu reeds daarvoor aanzienlijke sommen aan te vragen; maar aan dat alles moest vorafgaan het bezit van geoefende manschappen. Nu wist hij wel dat in de aangenomen wetsontwerpen alleen was opgesloten eene geldkwestie en dat bij deze voordragt bovendien het bezwaar gold, dat een groot aantal jonge lieden aan hunnen werkkring werden ontrukt. Dat verschil van uitkomst telde hij volstrekt niet ligt; hij gevoelde al het gewigt van het bezwaar; de schildering van den vorigen spreker bevatte waarheid, maar de vraag was hier of deze consideratien niet moesten wijken, wanneer het gold het publiek belang? Men moest daarenboven niet vergeten, dat het hier in elk geval dienstpligtigen gold, die, wanneer de Koning ze niet had gedispenseerd, volgens art. 183 der Grondwet, gedurende zes weken aan hun werkkring hadden moeten zijn onttrokken. Doch hoe dit zij; de vraag was, eischt het publiek belang dat offer? Is oefening werkelijk noodig? Het was naar sprekers meening eene noodelooze vraag. De Regering verklaart dat ze noodig is, zelfs een der bestrijders der voordragt, de heer Storm van 's Gravesande, heeft de noodzakelijkheid daarvan niet ontkend. Voor de binnenlandsche rust had men geen leger noodig, de welwillende gezindheid van ons volk was ons hechtsche bolwerk; dat wij onze wapenen niet konden werpen in de schaal der Europesche politiek. daarvoor dankte hij God; maar wij hadden een leger noodig om onzen bodem te verdedigen, en met de bruikbaarheid van het leger in dat opzigt moest oefening in verband staan. Zelfs indien de Regering in tijden van vollen vrede oefening noodzakelijk verklaarde, zou hij zich niet verantwoord achten dit te weigeren. En zou hij dan *nu* verantwoord zijn? Hij wilde zich niet verdiepen in bespiegelingen over den tegenwoordigen toestand en zijne gevolgen; hij was noch optimist noch pessimist, doch wat hij niet kon ontkennen en niemand ontkennen durfde was, dat de oorlog onze grenzen zou *kunnen* naderen en dat de oorlog meer algemeen zou *kunnen* worden. Niemand kan zeggen dat dit niet gebeuren zal. Hij voor zich had de innige overtuiging, dat de gebeurtenissen juist van de laatste dagen de kans voor den algemeenen oorlog hebben doen toenemen. Men had gezegd dat er nog *veel* gebeuren moest aleer het zoo ver zou komen.. Hij gaf het toe, indien men *veel* opvatte in den zin van *gewigtige gebeurtenissen;* doch die gewigtige gebeurtenissen konden in zeer korten tijd plaats hebben, en dit mogt men niet uit het oog verliezen. De mogelijkheid van een aanval op onzen Vaderlandschen bodem bestond altijd; bestond die mogelijkheid thans minder dan ooit? En wanneer nu voor de verdediging van onzen grond een bruikbaar leger noodig was, wanneer een bruikbaar leger bestond in geoefende manschappen, en wanneer onze troepen niet goefend waren, was het dan niet de pligt der Staten-Generaal de Regering in staat te stellen, onze troepen behoorlijk te oefenen? De tegenwoordige wetten verschilden dus in niets van de vorige in karakter, en daarom achtte hij zich niet verantwoord om daaraan zijne stem te weigeren.

Men heeft gezegd, dat deze wetten het karakter droegen van *wapening*. Doch wat verstond men onder wapening? Ja, als men een deel van ons leger oefende, dan riep men de troepen onder de wapenen; maar eene wapening, die eene gevaarlijke politieke zijde heeft, werd hier niet bedoeld. Wanneer men alle ligtingen die thans met groot verlof zijn, gedurende zes weken zou redeneren, dat wij ons geheele welligt daaruit kunnen rlog bragten. Indien wij de leger op voet van ooer of daar een observatie corps dwaasheid begingen, hi apening zijn; maar de oefe- op te stellen, dat zou w kon met dezen naam niet ning van twee ligtingen
worden bestempeld. onze neutraliteit in ge-
Maar zegt men, gij brengt opvatting van wape- vaar, altijd in verband met de te dagen zonderlinge ning. Spreker had in de laats hooren opperen. Hij denkbeelden over de neutraliteit raliteit schade kon begreep niet hoe aan onze neut deel van ons leger, worden toegebragt omdat wij een eigen verdediging dat niet geoefend was, voor onze gegrond ware de bruikbaar maakten. Als daarop teit, dan meest hij vrees voor schending onzer neutrali zijn voorzig- erkennen dat onze handelwijs niet zou tig, maar dat zij zou verraden vreesachtigheid, ja zelfs flaauwheid. Ook hij was het eens met den heer van Hall; wij moesten eene strikte neutraliteit handhaven, doch indien wij zelfs onze troepen niet mogten oefenen, dan behoorden wij onze vloot te onttakelen, ons leger af te danken, onze vestingen te sloopen, om te kunnen zeggen: „ziet, wij zijn zoo neutraal, „dat wij ons zelfs alle mogelijke middelen tot zelf„verdediging hebben ontnomen." Was die vrees voor schending onzer neutraliteit gegrond, dan zou de handhaving dier neutraliteit ons beletten onzen pligt te doen; want die pligt eischte de verdediging van ons grondgebied.

In de gewisselde stukken had men ook ... dat de ligtingen van 1856 en 1857 voldoende waren geoefend, en dat men in allen gevalle de ligting van 1855 dan oefenen moest. Hij herhaalde nog eens, dat zelfs de bestrijders der voordragt niet ontkend hebben dat er oefening noodig was; en dan meende hij, dat wanneer de Regering verklaarde: er is geene behoorlijke oefening, dat men zich dan scharen moest aan de zijde der Regering, immers hij voor zich kon zijne onkunde niet plaatsen tegenover de kennis die de Regering bezit. Maar het gold hier ook geene gewone oefening; het goldt eene oefening, in verband staande met de mogelijkheid om ons grondgebied te verdedigen; eene oefening, des te noodzakelijker, daar de Regering zelve had erkend dat in vorige jaren de zeswekelijksche oefeningen verzuimd waren. Indien dus werkelijk de ligting van 1855 niet genoeg geoefend ware, dan was dit geene reden om niet toe te stemmen de oefeningen der ligtingen van 1856 en 1857, maar alleen de reden om te zeggen: oefen ook de ligting van 1855. Men zeide ook dat de Regering te ver ging of te weinig deed. Wat wilt gij dan eigenlijk, vroeg de spreker? Erkent gij oefening, keurt dan dezen maatregel niet af. Oordeelt gij dat wapening noodig is, zegt het dan, dringt dan aan op hetgeen bij hebben wilt dat geschiede; maar in geen geval kan uwe bewering leiden tot de slotsom, dat de manschappen *niet* geoefend moeten worden. Overigens, reeds een vorig spreker had doen zien, dat de bezwaren, ingebragt tegen den maatregel der Regering, ook gelden tegen de zeswekelijksche oefening. De Regering evenwel acht eene oefening van zes weken onvoldoende. Trad zij in het voorstel, dan kon men nu reeds eene aanvrage tot verlenging van den oefeningstijd voorzien; en was het dan niet veel beter, nu reeds dadelijk aan de Reg. te geven, wat men later niet zou kunnen weigeren? Men moest ook billijk zijn; de ligtingen die men nu wilde oproepen zijn verleden jaar niet geoefend, en men haalde dus eenvoudiglijk de schade in, die nu meer dan ooit noodig was dat ingehaald werd. Er waren derhalve geene argumenten aangevoerd, die sprekers overtuiging hebben geschokt, dat men hier te doen had met wetten van een ander karakter dan die de Kamer onlangs met overgroote meerderheid had aangenomen, ten einde voor te bereiden alle middelen tot zelfverdediging, indien onze Vaderlandsche bodem mogt worden bedreigd. Het was dan ook om die reden, dat hij met gerustheid en vertrouwen zijne stem aan de voordragten geven zou.

De heer *Zijlker* (op de tribune ten eenen male onverstaanbaar) verklaarde zich tegen de voordragten op dezelfde gronden, die door den heer Idserda waren ontwikkeld.

De heer *van Deinse* achtte zich verpligt de redenen bloot te leggen, die hem drongen voor de wetten te stemmen. Niemand kon tegenspreken dat de tegenwoordige oorlog zeer ligt zich kon uitbreiden, en dat ook wij, op het voorbeeld van andere Staten, om de gebeurtenissen behoorden voor te bereiden, ware het slechts om de onschendbaarheid onzer neutraliteit te handhaven. Bliksemsnel volgden tegenwoordig de gebeurtenissen elkander op, en het was derhalve niet te voorzien, wanneer of hoe spoedig de oorlogsvlam ook in onze nabijheid zou zijn uitgebarsten. De heeren Idserda en Zijlker hadden wel betoogd dat de noodzakelijkheid voor den voorgedragen maatregel niet bestond; maar hij keerde de vraag om. Die leden hadden niet aangetoond dat die noodzakelijkheid niet zou bestaan. Zij hadden den maatregel bestreden, ook op grond, dat de oogst de handen van zoo vele werklieden niet kon missen; doch wanneer de vijand kwam, zou die dan de beleefdheid hebben te wachten, tot dat wij onzen oogst zouden hebben ingezameld? Neen, spreker wilde de verantwoordelijkheid eener verwerping niet op zich laden en hij riep der Kamer toe: laat ons de oogen niet sluiten voor de mogelijke gevaren; laat ons gedachtig zijn aan het: *quem Deus vult perdere prius dement*

De heer *Delprat* zou stemmen voor de wet. De argumenten die daartegen waren ingebragt, kon tot twee punten worden herleid: tot het Staatkundig oogpunt en tot de gepastheid van den maatregel.

Wat het staatkundig oogpunt betrof, meende dat men door den maatregel zou komen tot ge pende neutraliteit. Men sprak steeds van neutraliteit, spreker meende dat wij de vrijheid handelen wilden behouden; wij wilden geene sympathie noch voor de eene noch voor de and zijde aan den dag leggen, doch wij wilden geh vrij blijven. Was, hetgeen door aanneming vorige wetten zal geschieden, geene wapening? tegendeel, die wetten moesten ons in de allereer plaats tot wapening voorbereiden. De tegenstand beweren dat eene oefening van zes weken voldoe zou zijn; spreker was van een tegenovergesteld voelen; doch indien men de oefening onzer sold zou willen aanmerken als eene schending onzer neutraliteit, dan zou dit niet anders kunnen geschie dan als een voorwendsel, om zich een deel van grondgebied toe te eigenen of om andere doelein te bereiken. Zij dus, die vreezen mogten dat danig voorwendsel zou worden gemaakt, behoor tot de Regering te zeggen: gij doet niet gen gij moet meer, veel meer doen. — Wat in de twe plaats de gepastheid van den maatregel betrof, toogde de spreker. dat de Grondwetgever kon geme hebben, dat in gewone tijden van vrede eene oefen van zes weken voldoende was; hij was ee overtuigd dat die tijd ontoereikend was oorlogstijden. Wij namen onze miliciens op leeftijd van 19 jaren; andere Natiën van jaren. Onze oefeningstijd was hoogstens jaar en zes weken; bij andere Natien bedroeg twee of drie jaren. Zouden wij nu al datgene van geoefende manschappen gevorderd wordt in tijd van zes weken kunnen inhalen, dit zou all mogelijk zijn indien wij een bijzonderen aanleg v den krijgsmansstand hadden. Neen, de eigenl velddienst eischte veel tijd tot oefening, en de pastheid van den maatregel in de tegenwoord omstandigheden, was dan ook naar sprekers ov tuiging, boven allen redelijken twijfel verheven.

Daar nog onderscheidene sprekers waren ingeschrev doch het uur te ver verstreken was, verdaagde Voorzitter de voortzetting der beraadslaging morgen ochtend ten 11 ure.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.